ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΙ 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1888 — ΕΤΟΣ Ε'. — ΑΡΙΘ. 34

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ
Παρὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔναντι τοῦ Κήπου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Φλύαρος, *ἠθογραφικὴ σελίς*, ὑπὸ Κωνστ. Φ. Σκόκου.
Ἔργα καὶ ἡμέραι: *Ν. Παπαμιχαλόπουλος — Ὁ Λυρικὸς Διαγωνισμὸς — Δύο λέξεις τοῦ Ραυτοπούλου.*
Μετὰ τὸν Μέγαν Φρειδερῖκον. *Σελίδες ἐκ τῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος*, ὑπὸ Ν. Καζάζη.
Διὰ τῆς Μεσογείου: Τὰ δύο Ἡφαίστεια. Ὁ Φάρος *ποιήσεις* Ἰωάννου Πολέμη.
Οἱ Καλογέροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ, (συνέχεια) ὑπὸ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ.
Π. Ν. Γρέκωφ: Τὰ Πρωτόλεια (*Ρωσσικὸν διήγημα*) μετάφρ. Ἀγ. Γ. Κωνσταντινίδου.
Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος.
Ἰδιαίτερα Γράμματα.

Ο ΦΛΥΑΡΟΣ

(Ἠθογραφικὴ σελίς)

Ἀφιεροῦται τῷ κυρίῳ . . .

Ζητῶ νὰ ἐξηγήσω ἐνίοτε πρὸς τίνα ἀρά γε ἀνεξιχνίαστον σκοπὸν ἡ πανσοφία τοῦ Δημιουργοῦ ἐπενόησε μερικὰ πράγματα ὅλως περιττὰ ἐν τῷ κόσμῳ τοὺς κώνωπας λ.χ., τοὺς βατράχους, τοὺς ἐπιταφίους ῥήτορας, τὰς σκνῖπας καὶ τοὺς τοκογλύφους. Ἀλλ' ὅταν ἰδίως συλλογίζωμαι, ὅτι πλὴν τούτων κατεσκεύασε καὶ τὴν ὁμοταξίαν τῶν φλυάρων, κινδυνεύω νὰ παραδεχθῶ, ὅτι πράγματι ὁ Δημιουργὸς παίζων ἢ χασμώμενος συνέλαβε τὸ μέγα σχέδιον τῆς δημιουργίας.

Ὀνομάσατέ τον, ὅπως θέλετε: φλύαρον, φλύακα, ἀργολόγον, γλωσσομανῆ, φλυαροκόπον, γλωσσογάστορα.

Ἀναντιρρήτως ὅμως εἶνε θηρίον ἀνήμερον.

Τὸν βλέπετε αἴφνης σπεύδοντα καθ' ὁδὸν καὶ νομίζετε, ὅτι μεταβαίνει τίς οἶδε πρὸς τίνα σοβαρὰν καὶ ἐπείγουσαν ἐργασίαν. Καὶ ὅμως αὐτὸς τρέχει καταζητῶν θύματα, θύματα τῆς τρικυμιώδους γλωσσαλγίας του, ἰχνηλατῶν αὐτὰ ἀνὰ τὰς ὁδούς, τὰς πλατείας, τοὺς περιπάτους, τὰς λέσχας, τὰ καφφενεῖα, ὅπου δήποτε, διότι ἔχει ἀδιαλείπτως ἠκονισμένην τὴν γλῶσσαν καὶ προσπαθεῖ νὰ ὁσφρανθῇ, ὡς ὁ κύων τὸ θήραμα, κάνένα διαβάτην, γνωστὸν ἢ ἄγνωστον — ἀδιάφορον — ἀρκεῖ κάπου νὰ τὸν εἶδεν ἢ τὸν συνήντησεν ἄλλοτε, νὰ τὸν γνωρίζῃ ἐξ ὄψεως ἢ καὶ ἐξ ὀνόματος, ἔστω.

Καὶ σεῖς βαδίζετε ἀνύποπτοι μεταβαίνοντες ἐν σπουδῇ εἰς τὸ ἔργον σας ἢ προσηλωμένοι εἰς τοὺς ἰδίους ρεμβασμούς. Πρὶν ἢ δὲ γελασθῆτε καὶ τῷ ἐκβάλητε τὸν πίλον, πρὶν ἢ σᾶς διαφύγῃ μειδίαμά τι αὐτόματον χαιρετισμοῦ, ἐὰν δὲν προφθάσητε νὰ ἀφανισθῆτε διά τινος παρατυχούσης ἀτραποῦ, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον! αὐτὸς ἔκαμψεν ἤδη διαγώνιον ἐκ τοῦ ἀντιθέτου πεζοδρομίου, ἐνσκήπτει καθ' ἡμῶν, σᾶς σταματᾷ, σᾶς κρατεῖ ἤδη ἀπὸ τῆς χειρός, ἀπὸ τοῦ ἐπενδύτου, ἀπὸ τῆς ἁλυσσίδος τοῦ ὡρολογίου σας, καὶ ἀρχίζει — τί λέγω; — ἤρχισεν ἤδη νὰ λαλῇ, νὰ λαλῇ, νὰ λαλῇ, ἀκράτητος ὡς καταρράκτης, ὡς θύελλα, ὡς θάλασσα βρυχωμένη, ἧς τὰ κύματα ἔρχονται ἀλλεπάλληλα, ἀτελεύτητα, ὁρμητικώτερα.

* * *

Τῷ ἀποκρίνεσθε δι' ὀλίγων μονοσυλλάβων· κινεῖσθε πρὸς φυγήν· ξηροβήχετε· προσπαθεῖτε νὰ λυτρώσητε τὴν χεῖρα, ἀλλ' αὐτὸς τὴν σφίγγει πλειότερον, σᾶς ἕλκει πρὸς ἑαυτόν, τίθεται πρὸ τῶν βημάτων σας καὶ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ ἓν ἤδη τέταρτον τῆς ὥρας νὰ σᾶς ἔχῃ καθηλωμένον ἐν μέσῃ ὁδῷ ἄναυδον, χάσκοντα, ἀσθμαίνοντα, λιποψυχοῦντα, μὲ βλέμματα ἱκετευτικά, ὑπὸ τὸν καύσωνα τῆς μεσημβρίας, ἐν μέσῳ τοῦ περὶ ἡμᾶς στροβιλιζομένου κονιορτοῦ, ὑπὸ τὸ παγερὸν φύσημα τοῦ βορρᾶ, ὑπὸ τὰς πυκνὰς ψεκάδας τῆς βροχῆς, καὶ ἐνῷ ἐναγώνιως προσδοκᾶτε ἀπὸ δευτερολέπτου εἰς δευτερόλεπτον νὰ τελειώσῃ τέλος πάντων, νὰ καταλήξῃ εἰς κανὲν λυτρωτικὸν συμπέρασμα, αὐτὸς ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ συρίζῃ λέξεις εἰς τὰ διαρραγέντα ἤδη ὦτά σας καὶ ἐννοεῖ ἀκόμη νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ περὶ Ἐρρίκου Δ', περὶ τῶν σύκων τῶν Καλαμῶν, περὶ τῶν θαυμάτων τῆς Παναγίας, περὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, περὶ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, περὶ τῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου, περί, περί... περὶ οἱουδήποτε θέματος θέλετε, ἀρκεῖ νὰ σᾶς εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον.

Καὶ σώζεσθε μόνον ἐξ εὐμενοῦς παρεμβάσεως τῆς τύχης, διότι αἴφνης ἐξακοντίζει τὸ βλέμμα εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, ἀνακαλύπτει ἀνθ' ἡμῶν ἄλλο θῦμα ἀξιοθρήνητον, τυχαῖόν τινα καὶ ἀθῷον διαβάτην, ἀναστέλλει ἀποτόμως τὴν ἀτμήλατον γλῶσσάν του, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν σᾶς ὡμίλει ἴσως περὶ τῆς ς' οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ ἄλλου δυστυχοῦς, ἐνῷ σεῖς, χωρὶς νὰ ἀναμένητε τὸ σωτήριον αὐτὸ θαῦμα, ἀνακτᾶτε τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν κινήσεων, σταυροκοπεῖσθε ἀνατείνοντες βλέμμα εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν, καὶ τρέπεσθε εἰς φυγήν, ὡς ὄρνις διαφυγοῦσα τοὺς ὄνυχας γυπός, ὅστις ἀφῆκεν αὐτὴν διὰ νὰ σπαράξῃ ἄλλο ἄκακον πτηνόν, ἐκεῖ που ἀναπτῆσαν.

* * *

Ἐν τούτοις, ἐνῷ ὁ ἁλιτήριος ἐκεῖνος ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ ἄλλου θύματος καὶ ξεσχίζει ἀμειλίκτως ἄλλα ὦτα, κατακλύζων αὐτὰ διὰ τῆς αὐτῆς ἀπεραντολογίας, μὲ τὰς αὐτὰς παρεκβάσεις καὶ ἐπεισόδια καὶ διηγήσεις παραδόξως ἀλληλενδέτους, σεῖς ἐν τούτοις ἀπωλέσατε ὁλόκληρον ὥραν, τὸ φαγητὸν ἴσως, τὸ ὁποῖον σᾶς ἀνέμενε, τὴν συνέχειαν τῶν ὀνειροπολήσεών σας, κἀμμίαν ἐπείγουσαν ἐπίσκεψιν, εἰς ἣν μετεβαίνετε, τὴν ὥραν τοῦ ταχυδρομείου ἢ τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεχώρησε, τὸ μάθημα ἢ τὴν παράδοσιν, ἣν εἴχετε, τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἰατροῦ, εἰς ὃν ἐσπεύδετε διὰ τὸ ἀσθενοῦν τέκνον σας, καὶ τὸ πολὺ - πολὺ κερδίζετε κανένα σφοδρὸν πονοκέφαλον ἢ κἀμμίαν συνάγχην, καὶ βλασφημεῖτε ἐκ βάθους καρδίας τὴν πανσοφίαν τοῦ Πλάστου, ἡ ὁποία μετὰ τόσον ἀσόφου δυσαναλογίας δὲν σᾶς ἐπροίκισε μὲ δώδεκα ὦτα τοὐλάχιστον, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸ λάθος νὰ χαρίσῃ ἄνευ λόγου τοιαύτην ἀδιέξοδον γλῶσσαν εἰς τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον γλωσσοκηλοκόμπην!

* * *

Εἴσθε λ. χ. ἐν τῷ καφφενείῳ, ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ θεάτρου, ἐν τῇ λέσχῃ, ἐν τῷ γραφείῳ σας, ὁπουδήποτε· συνδιαλέγεσθε χαμηλῇ τῇ φωνῇ μετὰ στενοῦ σας φίλου, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σας, τῆς μητρός σας, τῆς μνηστῆς σας, τῆς συζύγου σας, τῆς ἐρωμένης σας τέλος πάντων. Καὶ ἐνῷ νομίζετε, ὅτι ἡ ἱερότης τοῦ ἀπορρήτου σκέπει τὴν τρυφεράν, τὴν ἐμπιστευτικήν, τὴν σοβαράν σας συνδιάλεξιν, ἐκεῖνος ὁ ἀπάνθρωπος εἰσβάλλει αἴφνης, σᾶς ἀνακόπτει ἐξ ἑνέδρας, λαμβάνει ἁπλούστατα ἓν κάθισμα, παρεντίθεται ὡς ἀπὸ μηχανῆς ἐν τῷ μέσῳ, καὶ πρὶν συνέλθητε ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ ἐννοήσητε καλά - καλὰ τί συμβαίνει, αὐτὸς συλλαμβάνων τὴν τελευταίαν ἡμιτελῆ λέξιν, ἣν σᾶς διέκοψεν πτερυγίζουσαν ἔτι εἰς τὰ χείλη σας, ὡς ἀφορμήν, ὡς casum belli, ἐνῷ σεῖς ἀνεφέρετε τυχαίως αἴφνης ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου περὶ ποτάσσης, αὐτὸς ἐνωτιζόμενος τῆς ἀπηχήσεως τῶν τελευταίων συλλαβῶν:

— Περὶ θαλάσσης πρόκειται; σᾶς ἐρωτᾷ· ἄ! νὰ σᾶς διηγηθῶ ἐγώ ....

— Μὰ κύριε ... περιττὸν ... διατί νὰ πειράζεσθε ... δηλαδή ... μᾶς συγχωρεῖτε ...

— Ὄχι, ὄχι! ἐπιμένει ὁ φρικώδης φλυαρολόγος. Κανεὶς ἄλλος ἀπὸ ἐμὲ δὲν

ἠξεύρει καλλίτερα τὰς περιπετείας τῆς θαλάσσης... ἐνθυμοῦμαι πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ποῦ μᾶς ἔπιασε μιὰ τρικυμία εἰς τὸν Μαλέαν, ὄχι εἰς τὸ Σούνιον νομίζω... εἴχαμε πλοίαρχο τὸν καπετὰν Τζανῆν, ὁ ὁποῖος ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχε νυμφευθῆ μιὰ νόστιμη Συριανή... τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο μάλιστα νὰ πάρῃ πρὶν ἕνας φίλος μου ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου τὸν εἶχα σχετισθῆ εἰς τὸ θέατρον ἀπὸ ἕναν ἐξάδελφόν μου ἔμπορον ἀπὸ τὴν Ἀνδρο... καλὸ παιδὶ τὸ καϋμένο! ἀλλὰ πέθανε, ἂν κ' ἐγὼ τοῦ ἔλεγα νὰ ἤρχετο 'στὰς Ἀθήνας νὰ κυτταχθῆ, ἐπειδὴ ἕνας φίλος μου ἰατρὸς ἀπὸ τὰς Καλάμας, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐπρελλαίνετο διὰ τὰ ἄνθη, ἐνῷ ἐγὼ ἐπροτιμοῦσα τὴν μουσικήν, ἐπειδὴ ὁ μακαρίτης ὁ πάππος μου, ὅστις λάβετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἶχε παρευρεθῆ καὶ 's τὴν πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου... προχθὲς μάλιστα ἔτυχε ὁμιλία μὲ ἕνα ἱστορικόν... διότι ἠξεύρετε ἡ ἱστορία τοῦ Παπαρρηγοπούλου...

Καὶ λέγει, λέγει, λέγει ἀδιακόπως. Καὶ λησμονῶν πόθεν ἤρχισε, ποῦ εὑρίσκεται, ποῦ ἐννοεῖ νὰ καταλήξῃ, ἀναμιγνύει εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν σύγχυσιν τὰς βλέψεις τῆς Ρωσσικῆς πολιτικῆς, τὰ λάχανα τοῦ κήπου τῆς γυναικαδέλφης του, τὸ νέον μυθιστόρημα τοῦ Ὀνέ, τὸν διορισμὸν τοῦ δεῖνα τελωνοφύλακος, τὰς ἀσχημίας τοῦ μεσαιωνικοῦ κλήρου, τὰ τρόπαια τῆς Σαλαμῖνος, τὰ λουτρὰ τῆς Ὑπάτης, τὸ αὐγοτάραχον τοῦ Μεσολογγίου, τὸ ζήτημα τῆς Ἀνατολικῆς ὁμοσπονδίας, καὶ δὲν ἠξεύρω πόσα ἀκόμη ἄλλα γνωστὰ ἢ ἄγνωστα θέματα, ὅσα ἤκουσεν ἢ θὰ ἀκούσῃ, ὅσα συνέβησαν ἢ καὶ μέλλουσιν ἀκόμη νὰ συμβῶσι...

Καὶ μένετε ἐμβρόντητος. Ἀπολιθοῦσθε, ὡς διὰ μαγγανείας μὲ διαλείπουσαν τὴν πνοήν, μὲ τεταμένα κ' ἔκθαμβα τὰ ὄμματα, πρὸ τῶν ὁποίων διέρχονται ἄλλεπάλληλοι οἱ αἰῶνες, οἱ λαοί, τὰ ἔθνη, αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστῆμαι, ὅλη ἐπὶ τέλους ἡ ἱστορία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς!...

* * *

Καὶ ὡς αἱ μυῖαι, αἵτινες, ὅσον τὰς ἀποδιώκετε, τόσῳ μᾶλλον ἐπανίπτανται ὀχληρότεραι, οὕτω καὶ ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξακοντίζῃ καθ' ἡμῶν λέξεις, λέξεις, λέξεις, κινῶν τὴν γλῶσσαν, τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας, καθιστάμενος ῥητορικώτερος, εὐφραδέστερος, ἀνεξάντλητος.

Κινδυνεύει νὰ σᾶς ἔλθῃ ἀσφυξία. Αὐτὸς τίποτε. Δὲν ἐννοεῖ νὰ σταματήσῃ. Σᾶς καλεῖ ἡ ὑπηρέτρια εἰς τὸ φαγητόν, τὸ ὁποῖον σᾶς περιμένει πρὸ μιᾶς ὥρας. Ἀδιάφορον. Αὐτὸς οὔτε εἴδησιν λαμβάνει κἄν.

Καὶ ἡ σκηνὴ, αἰωνίως ἡ αὐτή, παραλλάσσει μόνον κατὰ τόπον καὶ χρόνον, εἴτε ἐν κηδείᾳ σᾶς συναντήσῃ, ὁπότε αὐτὸς θὰ ἐπωφεληθῆ τῆς εὐκαιρίας νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ χοροῦ τοῦ κ. Συγγροῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀρχίζει μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τελειώσῃ εἰς τὴν νέαν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἐδισῶνος εἴτε σᾶς ἐπιτύχῃ ἐν συναναστροφῇ, ἐν τῷ ναῷ, ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐν τῷ ἐξώστῃ, ὅπου δήποτε καὶ ἂν ἀκόμα σᾶς ἀνακαλύψῃ ἐν τῷ κοιτῶνι σας ὕπτιον ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ παραδιδόμενον εἰς ὕπνον:

— Ἀ! ξεύρω τί σκέπτεσθε, θὰ σπεύσῃ νὰ σᾶς εἴπῃ. Ἀλλὰ δὲν ἔχετε δίκαιον, διότι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ὅπως ὁ Πλάτων δογματίζει...

Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ λαλῇ ἀκρατήτως, ἄνευ τελείας, καὶ ἂν ἀκόμα ἐν τῷ μεταξὺ σεῖς ἀπεκοιμήθητε ἐκ τῆς χαυνώσεως!

* * *

Ὅταν συλλογίζωμαι πόσας ἐνίοτε πολυτίμους στιγμὰς ἀνέσεως, χάρας, σκέψεως, ἐνεργείας, ὀνειροπολήσεως, ἀναμνήσεων πρὸς φίλων, τρυφερᾶς συνδιαλέξεως, συγκινήσεων, λύπης σιωπηλῆς, τὰς ὁποίας διὰ μυρίων μόχθων μόλις ὑποκλέπτει τις ἐκ τοῦ πολυκυμάντου ἀγῶνος τῆς κοινωνικῆς παραζάλης, ὅταν συλλογίζωμαι πόσας τοιαύτας ὡραίας στιγμὰς ἔρχεται νὰ σᾶς ἀφαιρέσῃ ἡ μανία αὐτὴ τοῦ φλυάρου, ἀπορῶ τότε πῶς οἱ ποινικοὶ κῶδικες ἐνῷ τιμωροῦν τὸν ἐκ τοῦ ἐνστίκτου τῆς πείνης κλέπτοντα τὸν ἄρτον σου, δὲν ἐπρόγραψαν καὶ περὶ τῶν κακούργων αὐτῶν γλωσσῶν, αἱ ὁποῖαι σᾶς κλέπτουσι τὴν ἡσυχίαν σας, τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ὕπνου, τοῦ φαγητοῦ, τοῦ περιπάτου, τῆς συναναστροφῆς, τῆς ἰδιαιτέρας σας ἐνασχολήσεως.

Ἄγγοῦ ἄν ποτε ἡ ποινικὴ νομοθεσία τελειοποιηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, καθὼς κρατοῦμεν τὰς μωρὰς κεφαλάς, νὰ ἀποκόπτῃ πρόῤῥιζα ἐξίσου καὶ τὴν δολοφόνον γλῶσσαν τῶν φλυάρων. Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι δικαιοτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα πρὶν διὰ πάντα φλύαρον οὐδεμία ἄλλη θὰ ἦτο, εἰμή, ἀφοῦ πρῶτον τοῦ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ τοῦ σφαγιάσουν ἑρμητικῶς τὰ χείλη, νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν ὕστερον νὰ ἀκούῃ ἐπὶ μίαν τοὐλάχιστον ὥραν ἀκίνητος καὶ σιγῶν τὴν ἀκατάσχετον ἀργολογίαν ἄλλου ὁμοίου του ἀλιτηρίου. Ἄλλο μέσον θεραπείας δὲν ὑπάρχει.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Παρὰ τὸ φέρετρον τοῦ ἐπιφανοῦς πολιτευτοῦ, ὃν ὁ θάνατος ἀφήρπασεν ἐκ μέσου τῆς τόσον ὀλίγας κορυφὰς ἀριθμούσης ἑλληνικῆς οἰκογενείας, ὁ ἱστορικὸς μελετᾷ τὸν βίον αὐτοῦ, ἵνα βραδύτερον ἐκφέρῃ τὸν δίκαιον ἔπαινον διὰ τὰ ἀγαθά, ὧν ἐγένετο ἐργάτης καὶ τἀνάπαλιν φιλοστόργως δὲ ἀτενίζει πρὸς τὴν ὡραίαν σελίδα, ἐν ᾗ τὸ ὄνομα τοῦ Νικολάου Παπαμιχαλοπούλου συνδέεται πρὸς τὴν ἀπελευθέρωσιν χιλιάδων ἀδελφῶν, ὑπὲρ ἧς καὶ οὗτος πρωτίστως εἰργάσθη ὡς κοινωνὸς τῆς κυβερνήσεως τοῦ 1880.

Ὁ ἁπλοῦς ὅμως παρατηρητής, ἐξίσταται ὡς πρὸ παραδοξοτάτου φαινομένου· Βλέπων τοὺς χθὲς ἔτι ἐξακοντίζοντας κατὰ τῆς κεφαλῆς ποτὲ ζῶντος σωρείας λίθων, ἀποκαλυπτομένους τὰ νῦν εὐλαβῶς παρὰ τῆς σωροῦ του καὶ ψάλλοντας ἐγκώμια, ἀδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὸ μυστήριον.

Ἀγνοεῖ φαίνεται ὁ παρατηρητής, ὅτι παρ' ἡμῖν ὁ θάνατος μόνος διαλύει τὴν ἀχλύν, ἣν ἐξερεύγονται τὰ πάθη, καὶ ἐπιδεικνύει τὴν ἀλήθειαν μόνον, ὅταν αὕτη περιβληθῇ τὸ σάβανον. Ὦ πότε θ' ἀνατείλωσιν αἱ καλαὶ ἡμέραι, καθ' ἃς καὶ ἐν τῇ δράσει τῆς ζωῆς θὰ ἀναγνωρίζωνται καὶ θὰ τιμῶνται ἀναλόγως αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίαι τῶν ἐπιφανῶν τέκνων της, οὐχὶ δὲ μόνον παρὰ τὸ νεκρικὸν προσκεφάλαιον, ὅπως συνέβη διὰ πάντας σχεδὸν τοὺς νεωτέρους πολιτευτὰς τῆς ἡμετέρας πατρίδος!

Ο ΔΥΡΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ἕνεκα τοῦ ἐπαγγέλματος ἡμῶν καταδεδικασμένοι εἰς διαρκῆ καταναγκαστικὰ ἔργα, ἀναγόμενα εἰς κρίσεις ποιημάτων, ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἡμεῖς εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωμεν, τί θὰ ὑποστῶσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες οὐχὶ κατόπιν ἀποφάσεώς ὀρκωτικοῦ τινος δικαστηρίου, ἀλλὰ δι' ἑνὸς ἁπλουστάτου διορισμοῦ θὰ ἀναλάβωσι νὰ κρίνωσι τοὺς ἤχους, οὓς πεντήκοντα καὶ πέντε λύραι ἔπεμψαν εἰς τὸν Φιλαδέλφειον διαγωνισμόν.

Καὶ ἡμεῖς μὲν κατοπιν πολλῶν βασάνων περιωρίσθημεν εἰς τὸ νὰ ὠσφραινόμεθα μόνον τὰ ἄνθη τὰ καλλιεργηθέντα ὑπὸ τῶν ἀνεγνωρισμένων ἤδη ὡς ἀξίων τοῦ Παρνασσοῦ κηπουρῶν, ἀλλ' ἤδη, ὅτε — εἴθε νὰ μὴν εἶνε ἀληθὲς — ἤδη, ὅτε ὡς μανθάνομεν οὐδεὶς σχεδὸν ἐξ ἐκείνων ὑπέβαλεν ἔργα του, ποίαν παρηγορίαν νὰ δώσωμεν, πῶς νὰ ἐνθαρρύνωμεν τοὺς πτωχοὺς κριτάς;

Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἐλεήσῃ. Εἴθε ἐν τῇ ἐρεύνῃ πρὸς ἀνακάλυψιν νέων ἀστέρων αὐτοὶ νὰ ἀποβῶσιν εὐτυχέστεροι ἡμῶν. Ἑκάστη συλλογὴ νὰ εἶνε δεσμὶς ἴων εὐώδης, ἕκαστον ᾆσμα γλυκὺς τῆς αὔρας ψίθυρος, ἑκάστη εἰκὼν ἀντανάκλασις τοῦ λυκαυγοῦς ἐν Ἑλληνικῇ παραλίᾳ. Τοῖς τὸ εὐχόμεθα ἐγκαρδίως. Ἐκ τῆς πείρας ὅμως ἡμῶν ἂς ἀποδεχθῶσι καὶ μίαν συμβουλήν· Ν' ἀπαιτήσωσιν, ὅπως συνδιορισθῶσι καί τινες ἰατροὶ παθολόγοι, χειρουργοὶ καὶ μάλιστα νευρολόγοι. Τοῖς βεβαιοῦμεν, ὅτι θὰ χρησιμεύσωσι κατὰ 50 τοῖς... 55.

Τοῖς 55! Ναὶ δυστυχῶς. Θὰ ἦσαν πλειότεραι αἱ συλλογαὶ ἂν ἡ ἀφιλόμουσος τύχη δὲν ἐπολέμει τὴν πτωχήν μας ποίησιν.

Ἰδοὺ τί ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς ἀγγελίαις πρωϊνῆς τινος συναδέλφου:

Προχθὲς 10 π. μ. ἐλησμονήθη ἐν τινι βαγονίῳ τοῦ σιδηροδρόμου ποιητική τις συλλογή. Παρακαλεῖται ὁ εὑρὼν *καθὸ ἄχρηστος εἰς αὐτὸν* νὰ τὴν παραδώσῃ.

Ποσάκις οἱ κριταὶ δὲν θὰ ζηλεύσωσι τὸν εὑρόντα... ἂν τὴν παρέδωκεν!

ΑΥΟ ΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διὰ τῆς εἰς πενταετῆ εἱρκτὴν καταδίκης τοῦ ἐναγοῦς ἥρωος τῶν νομισματικῶν κλοπῶν Ῥαυτοπούλου κλείεται ἡ

πρώτη περίοδος τοῦ βίου του καὶ πᾶσα πλέον περὶ αὐτοῦ συζήτησις ἐν τῷ τύπῳ· ἡ δὲ Γαλλικὴ δικαιοσύνη σώζει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς δυσφημίας, ἣν προσῆπτε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ὁ ἀνάξιος οὗτος τῆς πατρίδος.

Ἀλλ' ἂν ἡ ὕπαρξις καὶ τὸ ὄνομά του λησμονηθῶσιν ὑπὸ πάντων ἐν σκοτεινῇ τινι γωνίᾳ τῶν Γαλλικῶν κατέργων, δύο λέξεις του προφερθεῖσαι ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου οὐδέποτε θὰ λησμονηθῶσιν ὑπὸ πολλῶν καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τῆς δυσμοίρου γυναικός, ἥτις τὸν ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον.

— Τὸν ἠγόρασα διὰ νὰ τὸν στείλω εἰς τὴν μητέρα μου.

Ἐπρόκειτο περὶ τοῦ πελέκεως, δι' οὗ διέρρηξε τὰ συρτάρια τοῦ κλαπέντος ἀρχαιοπωλείου, δι' οὗ θὰ ἐξετέλει, τίς οἶδε, καὶ ἄλλο φρικωδέστερον ἔγκλημα, ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ συνελαμβάνετο...

Τὸν ἠγόρασε διὰ νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν μητέρα του!...

Ὦ πόσον ἐπροτίμα αὕτη τὸ φοβερώτερον διὰ τοῦ πελέκεως τραῦμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ἢ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐκδήλωσιν τῆς υἱϊκῆς ἀναμνήσεως, ἐν ᾗ τόσον ἀπαισίως συνεδέθη τὸ ἐγκληματικὸν ὄργανον πρὸς τὸ ἁγιώτερον τῶν ὀνομάτων!

Πτωχὴ μήτερ...

ΣΕΛΙΔΕΣ
ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

Γ'.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΝ

Λέγεται, ὅτι ὁ Σάξων κόμης Beust, ὁ γνωστὸς πρωτουργὸς τοῦ ἐν τῇ Αὐστριακῇ μοναρχίᾳ ἐν ἔτει 1866 κρατήσαντος Δυασμοῦ, ἀμείλικτος δὲ πολέμιος τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν διπλωματικῶν αὐτοῦ ἀγώνων κατὰ τῆς πολιτικῆς τοῦ Βερολίνου εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐκλίπῃ ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς ἱστορίας τὸ ἐπεισόδιον Φρειδερίκου τοῦ Δευτέρου. Διὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος ἡ ἱστορικὴ ἐμφάνεια τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου ἦτο ἀληθῶς ἐμφάνεια Σατανᾶ, ταράσσοντος τὰ χιμαιρικὰ ὄνειρα τῆς πολιτικῆς ὀρθοδοξίας, ἥτις ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς τοπικῆς αὐτονομίας μικροσκοπικῶν κρατιδίων, μηδὲν κοινὸν πρὸς ἄλληλα ἐχόντων, ἢ τὰ συγγενικὰ καὶ ἀτομικὰ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν συμφέροντα. Φρειδερῖκος ὁ Μέγας ἀπέδειξε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅτι ἡ Γερμανία ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πράγματι ἐθνικὴν πολιτικήν, βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ἐθνικῆς καὶ πνευματικῆς αὐτονομίας. Διὰ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐνεργείας κατεδείχθη αὖθις ἡ σημασία τῆς πραγματικῆς Γερμανικῆς δυνάμεως κατόπιν ἐκλείψεως πολλῶν αἰώνων. Ὑφίστατο βεβαίως καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ δύναμις αὕτη, ἀλλὰ λανθάνουσα καὶ ἀνίκανος νὰ ἐξωτερικευθῇ. Διὰ τοῦ Λουθήρου ἐξεδηλώθη ἡ μία αὐτῆς ὑπόστασις, ἤδη δὲ διὰ τοῦ Φρειδερίκου ἡ ἑτέρα. Ὁ πολεμικὸς ἥρως τοῦ Ἑπταετοῦς πολέμου, ὁ νομοθέτης καὶ μεταρρυθμιτὴς τοῦ νεοτεύκτου Πρωσσικοῦ βασιλείου, ἐκέκτητο πάντα τὰ στοιχεῖα καὶ πλεονεκτήματα τοῦ συνθετικοῦ ἀνδρός, τοῦ δυναμένου νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὑπόστασιν εἰς τὴν Γερμανικὴν ἰδέαν, νὰ χρησιμοποιήσῃ δὲ ἐπ' ἀγαθῷ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις. Δὲν ἀνεγνωρίσθη βεβαίως παραχρῆμα ὁ Φρειδερῖκος παρὰ τῆς πατρίδος του ὡς ὁ πεπρωμένος ἱστορικὸς αὐτῆς ἀνήρ, οὐδ' ὑπεστηρίχθη παρ' αὐτῆς ὁμοφώνως ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτοῦ κατὰ τῶν ξένων ἐνεργείᾳ. Ὁ πολιτικὸς αὐτοχθονισμὸς λαῶν καὶ κυβερνήσεων ἐν Γερμανίᾳ δυσχερῶς ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ προεξάρχοντα αὐτοῦ ἕνα ἀπόγονον ὀψιφανῶν ἡγεμόνων. Ἀλλ' ἡ ἱστορικὴ μοῖρα καὶ σκοπιμότης, ὑπερτέρα τῶν κατ' ἰδίαν συμφερόντων, εὗρε παρὰ τῷ Φρειδερίκῳ τὸν πεπρωμένον ἄνδρα, εἰς ὃν ἀνέθηκε τοῦ μεγάλου ἔργου τὴν ἐκτέλεσιν. Ὁ μοναχὸς τοῦ Eisleben εἶπε τὸν λόγον μόνον τῆς Γερμανικῆς παλιγγενεσίας καὶ ἑνότητος, ἀλλ' ὁ φιλόσοφος τοῦ Sanssouci κατέστησε σάρκα τὸν λόγον τοῦτον, καὶ οἱ ἐχθροὶ δ' αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι δὲν δύνανται, ἢ ὁμοφώνως νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι ὁ Φρειδερῖκος δι' ὑπεροχὴν πολιτικῆς καὶ πολεμικῆς εὐφυΐας ἔθηκε κατ' ἐξοχὴν τὰ θεμέλια τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος.

Ἡ ἱστορικὴ δρᾶσις τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου κατέστησεν ἰσχυρὰν τὴν Πρωσσίαν ὡς μέλλον κέντρον τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος· ἀλλὰ τὰ δυναστικὰ συμφέροντα τῶν ἡγεμονικῶν οἴκων τῆς Γερμανίας ἀντετίθεντο τέλεον πρὸς τὴν ἑνότητα ταύτην. Ἡ εἰρήνη τῆς Βεστφαλίας εἶχε θέσῃ ὅπως δήποτε τέρμα εἰς τὸν ἀδελφοκτόνον ἀγῶνα τῶν Γερμανῶν ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ἐρίδων, ἀλλ' ἡ διαίρεσις τῶν ἀποτελούντων τὴν Γερμανίαν κρατῶν καθίστα αὐτὴν ἀσθενῆ καθ' ὁλοκληρίαν καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς φαντασιώδους πατρίδος. Οἱ φιλόδοξοι βασιλεῖς τῆς Γαλλίας κατερήμωσαν πλέον ἢ ἅπαξ τὰς παρὰ τὸν Ρῆνον ἐπαρχίας, τινὰς τῶν ὁποίων καὶ εἶχον κατακτήσῃ, ἐπὶ δὲ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Ἀϊδελβέργης ἐν θριάμβῳ ἀνεστηλώθη ἡ Γαλλικὴ σημαία. Ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν καταστροφῶν προήρχετο ἐξ αὐτῶν τῶν Γερμανῶν. Ἰδίως ὁ πρώτιστος τῶν ἐχθρῶν τῆς Γερμανίας ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ ἐκλεκτὸς οὗτος τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν Ἐκλεκτόρων μονάρχης, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος ἢ μὴ βουλόμενος ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς ἀποστολῆς του. Ὅ,τι ἰδίως καθίστα κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν Γερμανικὴν ἑνότητα τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀρχὴν ἦτο, ὅτι αὕτη ἦν ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Αὐστριακὸν οἶκον. Ὁ οἶκος οὗτος εἶχε διπλᾶ συμφέροντα: τὰ τοῦ Αὐστριακοῦ καὶ τὰ τοῦ Γερμανικοῦ· ἀλλ' ἐν τελευταίᾳ ἀποφάσει δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποτάξῃ ταῦτα εἰς ἐκεῖνα. Δυστυχῶς τὰ συμφέροντα ταῦτα ἦσαν συνήθως ἀντίθετα· πρὶν ἢ ὁ Αὐστριακὸς ἡγεμὼν καταστῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Γερμανίας, ἦτο ἡγεμὼν ποικιλωνύμων κρατῶν καὶ λαῶν παραδόξου φυλετικοῦ ψηφοθετήματος, δημιουργηθέντος οὐχὶ ἐκ κατακτήσεων ἢ διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἐξ ἐπιγαμιῶν.

Bella gerant alii, tu, felix Austria, nube.

Οἱ ἡγεμόνες τῆς Αὐστρίας ἦσαν ἐξίσου Γερμανοί, ὅσον ἦσαν καὶ Μαγιάροι καὶ Τσέχοι καὶ Κροάται. Διεξεδίκουν ἀπέναντι τῆς Γερμανίας τὴν ἐγωϊστικὴν ἐκείνην πολιτικὴν τοῦ Ἀψβουργικοῦ οἴκου, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτὸν μέχρι τῆς σήμερον. Ἀφωσιωμένος ἀνὴρ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ οἴκου τούτου εἶπε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τόδε τὸ χαρακτηριστικόν: «Ὁ Αὐστριακὸς οἶκος μόνον ἡγεμὼν ἢ ἐχθρὸς τοῦ Γερμανικοῦ κράτους δύναται νὰ εἶνε». Ἐνταῦθα κεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς Αὐστριακῆς πολιτικῆς ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Ἡ Αὐστρία ἥκιστα ἐφιλοδόξει νὰ καταστῇ ἡ κεντρικὴ δύναμις τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος, καταλιποῦσα ἀσυνειδήτως τὴν πραγματωσιν τῆς ἑνότητος ταύτης εἰς τὸ νεαρὸν βασίλειον τῆς Πρωσσίας.

Ἂν ἡ κατὰ τὸ ἥμισυ Γερμανικὴ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἀλλόφυλος Αὐστριακὴ μοναρχία παρενέβαλλε προσκόμματα εἰς τὴν κραταίωσιν τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος, ὑπὲρ ἧς μετὰ τόσης ἐπιτυχίας εἰργάζετο ἡ Πρωσσία, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο οἱ πολυάριθμοι μικροσκοπικοὶ ἡγεμόνες τοῦ ἀγίου Γερμανικοῦ κράτους. Ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς *Μοναρχίας* ἡ ἐθνικὴ ἑνότης τῶν διαφόρων λαῶν εἶχεν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τελεσθῇ, μόνη δ' ἡ Γερμανία ἀπετέλει ἐξαίρεσιν. Ἡ πολιτικὴ τοῦ οἴκου ἐξεμηδένιζε τὴν πολιτικὴν τοῦ ἔθνους, ἡ δὲ πολιτικὴ αὕτη περιεστρέφετο περὶ τὰ μικρὰ συμφέροντα ἡγεμονίσκων, ἀλληλομαχούντων ἕνεκα εὐτελοῦς τεμαχίου γῆς. Οὐδεὶς ἦτο ἱκανός, οὔτε ὁ αὐτοκράτωρ οὔτε ὁ λαός, νὰ περιορίσῃ τὴν ἀναρχικὴν ταύτην ἀκολασίαν, τὸν αὐτοχθονισμὸν τοῦτον τῶν τοπικῶν δυναστῶν, οὐ ἕνεκα ἦτο ἀκατόρθωτος ἡ ἐθνικὴ ἑνότης, ἰσχὺς καὶ αὐτονομία.

Εὐτυχῶς διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ὁ αὐτοχθονισμὸς οὗτος εἶχε καὶ τὴν εὐτυχῆ αὐτοῦ ὄψιν. Ἠξίου ἡ μοναρχία τῶν Ἀψβούργων νὰ ἡγῆται τῆς Γερμανίας, ἥκιστα ἐν τούτοις ἐνδιεφέρετο περὶ τῶν Γερμανικῶν συμφερόντων. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπεδείκνυτο διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι ἔν τε τῇ ἐσωτερικῇ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ αὐτῆς πολιτικῇ ἡ Αὐστριακὴ μοναρχία εἰργάζετο ἐπὶ προφανεῖ ζημίᾳ τῆς Γερμανίας· τὸ δὲ λυπηρότερον, Γερμανοὶ ἡγεμόνες καὶ ἀνώτατοι τῆς Αὐτοκρατορίας Ἐκλέκτορες δὲν ἐδίσταζον νὰ καθίστανται ὄργανα τῆς ἀντεθνικῆς ταύτης πολιτικῆς. Κυρίως εἰπεῖν Γερμανικὸν ἔθνος, Γερμανικὴ πατρὶς δὲν ὑπῆρχον πράγματι ἐν τῇ δυστυχεῖ ταύτῃ ἱστορικῇ περιόδῳ. Τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τῆς ἁγίας αὐτοκρατορίας, ὁ Ἀρ-

χικαγγελλάριος, ἄλλοτε περιφανὴς ἐκδήλωσις τῶν Γερμανικῶν παραδόσεων, παραδίδοται ἤδη ἔρμαιον τῶν Αὐστριακῶν συμφερόντων. Εὐτυχῶς ὁ αὐτοχθονισμὸς τῶν Γερμανῶν ἡγεμόνων, ὁ ὀσημέραι ἀναπτυσσόμενος ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ τοῦ ἔθνους, περιέσωσε ράκη τινὰ τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς συνειδήσεως τοῦ τόπου. Ἐνώπιον τῆς πολιτικῆς τῆς Αὐστριακῆς μοναρχίας, ἀγνοούσης τέλεον τὴν Γερμανικὴν πατρίδα, ἡ τοπικὴ πολιτικὴ τῶν μικροσκοπικῶν ἡγεμόνων ἦτο ὅπως δήποτε ποιά τις διαμαρτύρησις. Ἀλλὰ καὶ ἡ τοπικὴ αὕτη πολιτικὴ δὲν κατώρθου νὰ ἐμφυσήσῃ ζωὴν καὶ σφρῖγος εἰς τὴν συνείδησιν τῆς πατρίδος, εἰς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Ἡ παλαιὰ Ἁγία Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους ὑφίστατο πράγματι κατὰ παράδοσιν μόνον· ὑφίστατο ἐν ταῖς τυπικαῖς στέψεσι τῶν αὐτοκρατόρων, αἵτινες ἐτελοῦντο ἐν Φραγκοφορτίῳ μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς πομπῆς καὶ ἐπισημότητος, ἀλλ' ἄνευ ἐθνικῆς συμμετοχῆς. Αἱ ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει ἑκάστου νέου αὐτοκράτορος ἑορταὶ ἦσαν Αὐστριακαὶ καθ' ὁλοκληρίαν, αὐλικαί, τυπικαὶ μόνον, οὐχὶ λαϊκαί. Οὐαὶ δὲ εἴς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἀπολέσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὸ αἴσθημα τῆς ἐθνικῆς ἀτομικότητος καὶ αὐτονομίας, καὶ οὗ ἡ ποικίλη ἐνέργεια ἀπορροφηθῇ ἐν τῇ ἀτομιστικῇ καὶ ὑπὸ προσωπικῶν ἐλατηρίων μόνον ἀγομένῃ ἐνεργείᾳ ὀλίγων προσώπων, μιᾶς τάξεως, οἵας δήποτε αὕτη καὶ ἀνεπιδεικνύῃ περγαμηνὰς ἐθνικῶν παραδόσεων καὶ δικαιωμάτων!

Ὁ Γερμανικὸς κόσμος ἔμελλε νὰ περιπλανηθῇ ἐπί τινα ἔτι χρόνον *nella selva oscura*, ἐν ταῖς ἀδιεξιτήτοις ταύταις ἀτραποῖς, ἐντὸς τῶν ὁποίων μάτην ἀπὸ αἰώνων ἐζήτει τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἀποκάλυψιν καὶ ἀποστολήν. Διετέλει ἐν τῷ ἀπαισιωτέρῳ ἱστορικῷ Μυστικισμῷ, ἐν θεοληπτικῇ καταστάσει, ἧς ἐκδήλωσις ἦσαν τὰ φιλοσοφικὰ παραληρήματα τοῦ Ἰακώβου Böme. Πότε θὰ λήξῃ τὸ θλιβερὸν τοῦτο δρᾶμα τῶν Γερμανικῶν παθῶν! Πότε ἡ πατρὶς Ἀλβέρτου τοῦ Μεγάλου, τοῦ Λουθήρου, τοῦ Κοπερνίκου θὰ ἑνωτισθῇ τὸ παράκλητον αὐτῆς ἱστορικὸν κήρυγμα, τὸ προωρισμένον νὰ ἐξεγείρῃ ἀπὸ τῶν Ἐθνικῶν κευθμώνων τοὺς κεκοιμημένους, νὰ ἀνοίξῃ διὰ τῆς μαγικῆς αὐτοῦ ἐπῳδοῦ τὸ σπήλαιον τοῦ Κυφχάουζερ, καὶ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Λάζαρον τῆς Γερμανικῆς ἱστορίας τὸ ποθητὸν περιπάτει!

Ἡ Ἐθνικὴ ἐργασία ἐτελεῖτο ἐν τούτοις λανθανόντως ἤδη. Ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος, καθ' ὃν τῇ πρωτοβουλίᾳ φιλομούσων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἡγεμόνων ἱδρύθησαν ἀλληλοδιαδόχως οὐκ ὀλίγαι ἐν Γερμανίᾳ πανεπιστήμια μέχρι τοῦ δεκάτου ὀγδόου, καθ' ὃν ἐξεδηλώθη ἡ νέα κοσμοϊστορικὴ περίοδος τοῦ *Φωτισμοῦ*, ἡ Γερμανικὴ Ἐπιστήμη πλέον ἢ ἅπαξ κατέδειξε τὴν σημασίαν αὐτῆς καὶ τὴν ὠφέλειαν ἐν τῇ Ἐθνικῇ μορφώσει καὶ ἀναπτύξει. Βεβαίως κατ' ἀρχὰς οὔτε τὴν δύναμιν ἐκέκτητο οὔτε τὴν τόλμην νὰ προβῇ εἰς τὴν ἔρευναν νέων πνευματικῶν ὁριζόντων, ὅπως κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα αἰῶνας, μετὰ τὴν μεγάλην ἀνακαίνισιν, ἣν ἔσχε διὰτοῦ καγκελλαρίου Βάκωνος ἡ ἐπιστήμη, καταδειχθεῖσα *δύναμις*, ὡς αὐτὸς οὗτος ἐχαρακτήρισεν αὐτήν: Knowledge is power. Φέρουσα τὰς βαρείας πέδας τῆς Σχολαστικῆς μεθόδου, μὴ δυναμένη νὰ διαρρήξῃ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας τοῦ μυστηριώδους βιβλίου τῆς ἀληθείας, ἀφ' οὗ ἔμελλον ν' ἀνατείλωσιν αἱ μαρμαρυγαὶ τῆς νέας Ἐθνικῆς ζωῆς, ἔτι δὲ μᾶλλον μὴ τολμῶσα νὰ διαμφισβητήσῃ τὸ ἀπόλυτον ἐκεῖνο κῦρος τοῦ *Αὐτὸς ἔφα* τοῦ παγκοσμίου σοφοῦ τοῦ Μέσου αἰῶνος, ἀπεδέχετο τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας τὰ θέσφατα ὡς χρησμοὺς ἀνεπιδέκτους πάσης συζητήσεως καὶ ἐρεύνης. Ὁ Μέσος αἰὼν εἶνε ὁ θρίαμβος τοῦ τολμηροτέρου Μυστικισμοῦ, οὗτος δὲ ὁ Μυστικισμὸς εἶνε τὸ ἀπόκρυφον ῥῆμα τῆς ἐπιστήμης, ἥτις δὲν φέρει ἔτι Ἐθνικὸν χαρακτῆρα. Τὸ Γερμανικὸν πανεπιστήμιον ἑπομένως ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμόν του ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Μόνον ἐπὶ τῶν θυελλωδῶν χρόνων τῆς Μεταρρυθμίσεως διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ Μελάγχθονος καὶ τοῦ Λουθήρου ἄρχεται ἀποκαλυπτομένη ἡ ἰδέα τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς οἰωνοὺς τῆς ἀρχαίας σοφίας. Ἀναφαίνονται τότε οἱ Humanisten, λόγιοι συγχρόνως καὶ Γερμανοί, ἐξεγείρουσι τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἀλλ' ἡ ἰδέα τῆς Γερμανικῆς πατρίδος δὲν εἶνε ἔτι καθαρὰ καὶ πλήρης. Ἀλλ' ἤδη κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα ἡ Γερμανικὴ ἐπιστήμη λαμβάνει καθαρώτερον χαρακτῆρα.

Εἷς τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Γροτίου, Σαμουὴλ ὁ Πουφενδόρφιος, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ἑνὸς Βερωναίου, *Severinus de Monzambano*, ἐν συγγράμματι *de Statu imperii Germanici*, οὗ περὶ τὰς 300,000 ἀντιτύπων διεδόθησαν ἀνὰ τὴν Γερμανίαν, ἀναλύει μετὰ τόλμης ἐπιστήμονος ἅμα καὶ ἐλευθερόφρονος τὸ Γερμανικὸν καθεστὸς τῆς ἀγίας Αὐτοκρατορίας. Πολιτικὴ ὄν συγγραφὴ ἀπαράμιλλος τὸ βιβλίον τοῦτο, ὑποβάλλει εἰς ἔρευναν τοὺς καθεστῶτας θεσμούς· ἀποκαλύπτει τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ Γερμανικοῦ κράτους, ἀλλ' ἅμα καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι ἐν τοῖς Γερμανικοῖς πανεπιστημίοις ἡ ἐπιστήμη λαμβάνει ὀσημέραι καθαρῶς Γερμανικὸν χαρακτῆρα, διεκδικοῦσα ἤδη ἐθνικὴν ἀποστολήν. Ἀναγνωρίζεται ἡ ἀτομικότης τοῦ ἀνθρώπου, τὸ δὲ δόγμα τῆς ἀποκαλύψεως καταδικάζεται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, καθιστάμενη πράγματι ἀνθρωπίνη. Ἔτι δὲ μᾶλλον καταδηλοῦται ὁ Γερμανικὸς ἐθνισμὸς τῆς ἐπιστήμης, ὅτε ὁ διάδοχος τοῦ Πουφενδορφίου Χριστιανὸς Θωμάζιος, ἀποπειρώμενος νὰ συνδυάσῃ τὴν ἐπιστήμην μετὰ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων, νὰ καταστήσῃ αὐτὴν δημιουργικὴν δύναμιν ἐν τῇ σκέψει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ λαοῦ, συλλαμβάνει τὴν ἀνήκουστον τέως ἀπόφασιν νὰ δημοσιεύσῃ τὸ βιβλίον του εἰς Γερμανικὴν γλῶσσαν ἀντὶ τῆς τέως παγκοσμίου θεωρουμένης Λατινικῆς. Ὁ Χριστιανὸς Θωμάζιος ἦτο ὁ πρῶτος ἐπιτεθεὶς κατὰ τοῦ ἐν Γερμανίᾳ καὶ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ κρατοῦντος ποινικοῦ κώδικος, ὁ ἀληθὴς πρόδρομος τῶν μεγάλων τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος φιλανθρώπων, τοῦ Βολταίρου, τοῦ Βεκκαρίου. Ὅπως ὁ Πουφενδόρφιος οὕτω καὶ ὁ Θωμάζιος ἐξήσκησεν ἰδιάζουσαν ἐπιρροὴν ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῆς ἀπὸ τῆς πανεπιστημιακῆς ἕδρας διδασκαλίας του. Ἀλλ' ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν μόνον κορυφῶν, ἐπὶ τῆς ἐπιλέκτου τάξεως τοῦ Γερμανικοῦ ἔθνους. Τὸ λοιπὸν ἐστερεῖτο ἔτι τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης ἐμπνεύσεως καὶ ἰσχύος, δι' ἧς ἐπιτυγχάνονται καὶ πραγματοῦνται ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν αἱ μεγάλαι ἰδέαι. Αἱ καταστροφαὶ τοῦ Τριακονταετοῦς πολέμου κατέλιπον βαθύτατα ἴχνη ἐν Γερμανίᾳ, ἅτινα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαλειφθῶσι διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ὀλίγων ἐτῶν διδασκαλίας. Ἀλλά, μεθ' ὅλα ταῦτα τὰ ἱστορικὰ προσκόμματα, ἡ ἐπιστήμη ἄρχεται ἀναλαμβάνουσα τὸ ὑπέρογον ἐκεῖνο κράτος, τὸ προσῆκον αὐτῇ ἐν πάσῃ πεπολιτισμένῃ κοινωνίᾳ. Καὶ εἶνε γέννημα καὶ θρέμμα ἡ σύνθεσις τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας τοῦ Γερμανικοῦ πανεπιστημίου ὁ Λεῖβνιτιος, ἀρχομένου τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ὁ ἐπιβαλὼν τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ αὐθεντειανέντος καὶ πέρα τῶν ὁρίων τῆς Γερμανίας ἐπὶ λαῶν καὶ κυβερνήσεων.

Διὰ τὴν Γερμανίαν τῆς περιόδου ταύτης ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἡ μυστικὴ ἐκείνη μαϊα, διὰ τῆς ἐργασίας τῆς ὁποίας θέλει παρουσιασθῇ ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς σκηνῆς ἡ παράκλητος ἰδέα τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως καὶ αὐτονομίας. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη κατὰ τὰς πρώτας σπιγμὰς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐξελίξεως δὲν παρίσταται φέρουσα αὐστηρῶς ἐθνικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀποκαλύπτεται καὶ ἀναπτύσσεται, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἡ δρᾶσις αὐτῆς μεταμορφοῦται ἐπὶ τὸ ἐθνικώτερον. Πρὶν ἢ ἡ Γερμανία τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης γαλουχηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα, κατανοήσῃ τὰ ἐθνικὰ αὐτῆς καθήκοντα, περιεπλανήθη ἐπί τινα χρόνον εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ἀπολύτου ἱστορικοῦ πανθεϊσμοῦ, ὅστις ἐν τῇ πραγματικῇ γλώσσῃ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καλεῖται *Κοσμοπολιτισμός*. Ὁ κοσμοπολιτισμὸς οὗτος ἀνεβίβασε τὸ Γερμανικὸν πνεῦμα εἰς τὰς αἰθριωτάτας τοῦ ἰδανισμοῦ σφαίρας, ἀλλ' ἐκ τοῦ θάμβους, ὅπερ ὑπέστη ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ αἰθρίου τούτου φωτός, ἐπελάθετο ἐπί τινα χρόνον τῆς στενῆς σφαίρας τῆς πατρίδος. Ἐν τούτοις ἡ ὥθησις ἐδόθη ἤδη. Ὁ μυστικὸς ἥλιος διέλυσε τὰ σκότη, ἐλαρὸν δὲ φῶς ἐπέτειλεν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως. Κατάπλεως τοιούτου φωτός, εἰσέρχεται ἤδη ἡ Γερμανία εἰς τὸν νέον τῶν ἱστορικῶν αὐτῆς τυχῶν κόσμον, ἐφ' οὗ ἀντανακλῶνται τὰ μεγάλα ὀνόματα τοῦ Βίγκελμαν καὶ τοῦ Λέσσιγκ, τοῦ Καντίου καὶ τοῦ Ἐγέλου, τοῦ Γκαίτου καὶ τοῦ Σχιλλέρου. Εὑρισκόμεθα ἀναμφιβόλως ὑπό τινα ἔποψιν ἐν ἐποχῇ ἀντιφάσεων, ἀντινομιῶν, ἀγώνων πνευματικῆς συγχύσεως. Ἀλλ' ἐν τῷ συνόλῳ, ὑπὸ τὸ φωτεινὸν πνεῦμα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐρεύνης, καταπληκτικὴ διεξάγεται ἐργασία. Λαμβάνει αὐτῆ, τὸ εἰπὸν ἤδη, κοσμοπολιτικὸν κατὰ πρῶτον χαρακτῆρα, ἀλλ' ἐν τῇ δι' αὐτῆς ἐξεγέρσει τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος πέπρωται μετ' ὀλίγον νὰ ἐξεγερθῇ ἀποκαλυπτομένη καὶ ἡ πραγματικὴ ἐθνικὴ συνείδησις καὶ ἰδέα.

Ὁ δέκατος ὄγδοος αἰὼν βαίνει ἤδη πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ· ἡ δὲ ἱστορία ἀνακοινοῖ εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης τὸ ἐωθινὸν ἐγερτήριον τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως.

Ν. Καζαζής.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΑ ΔΥΟ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ

1

Ἔζοῦσε τὸν παληὸ καιρό, σὲ χρόνια περασμένα
ὁ φλογερὸς Βεζούβιος κ' ἡ Αἴτνα ἡ παρθένα·
κ' ἦταν κ' οἱ δύο ξακουστοὶ 'στὰ νειάτα καὶ 'στὴ χάρι..
Ὁ νειὸς ἀγάπαγε τὴ νειὰ κ' ἡ νειὰ τὸ παλλικάρι.

—

Τὸν ἔμορφο Βεζούβιο τὸν εἶδε μιὰ κορὰ
μιὰ μάγισσα κυρά,
τὸν εἶδε, τὸν ἀγάπησε, κ' ἔμπρός του γονατίζει,
καὶ τέτοια λόγια ἀρχίζει·
«Καμαρωτὲ Βεζούβιε, τὸν πόνο μου λυπήσου,
καὶ δὸς μου τὴν ἀγάπη σου νὰ ζῶ κ' ἐγὼ μαζί σου.
ἀγάπη ἔχω 'στὰ στήθη μου, 'στὰ χείλη μου φιλιά,
καὶ κρύβει χάδια ἀτέλειωτα ἡ ἄσπρη μου ἀγκαλιά ...
Ἔλα, Βεζούβιε, τὰ δυὸ νὰ γίνωμε ζευγάρι».

—

«Σώπαινε, μάγισσα τρελλή, τῆς λέει τὸ παλλικάρι·
δὲν θέλω τὴν ἀγάπη σου, κ' ἂν θέλῃς νὰ σ' τὸ 'πῶ,
ἐγὼ τὴν Αἴτνα ἀγάπησα, τὴν Αἴτνα θ' ἀγαπῶ».

—

Ἀγριεμμένη ἡ μάγισσα τὸν κόρφο της ἀνοίγει,
τὰ δυὸ της χέρια σμίγει,
φίχνει 'ψηλὰ τὰ μάτια της, παραπονιέται, κλαίει
καὶ τέτοια λόγια λέει:
«Νὰ μαρμαρώσης, ἄκαρδε, καὶ σὺ κ' ἡ Αἴτν' ἀκόμα,
νὰ σᾶς χωρίζ' ἡ θάλασσα κ' ἡ μαύρη ἀπελπισιά,
καὶ νὰ μὴ σμίξετε ποτὲ τὸ πετρινό σας στόμα,
ὡς ποῦ νὰ φέρῃ ἕνας Θεὸς τὴν κοσμοχαλασιά.

—

Ἀκόμα δὲν ἐτέλειωσε τὰ λόγια της καὶ νά,
ἡ Αἴτνα κ' ὁ Βεζούβιος ἐγείνηκαν βουνά·
μὰ ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης των δὲν ἔσβυσε κ' ἐκείνη,
'στὰ μαρμαρένια στήθη των μέρα καὶ νύκτα βράζει,
καὶ καίει 'σὰν καμίνι
καὶ σὲ φωτιαὶς ξεσπάζει.
καὶ χύνουν λάβα περισσὴ κ' ἀνάβουν ὁλοένα
ὁ φλογερὸς Βεζούβιος κ' ἡ Αἴτνα ἡ παρθένα.

Ο ΦΑΡΟΣ

2

Ἡ νύκτα κατεβαίνει κ' ἡ θάλασσ' ἀγριεύει
κ' ἀγνάντια 'στὸν ἀγέρα καράβι ταξειδεύει·
καὶ τὰ πανιὰ του ἀνοίγουν
σὲ πέλαγο βαθύ,
τὰ κύματα τὸ κυίγουν
κοντεύει νὰ χαθῇ.

—

Ὁλόγυρα σκοτάδι, ὁ ἄνεμος μουγκρίζει,
ἅγιε Νικόλα βοήθα τὸν ναύτη π' ἀρμενίζει·
κυλᾷ, θαλασσοδέρνει
τὴν νύκτα 'στὰ στραβά,
ὁ ἄνεμος τὸν σέρνει,
τὸ κῦμα τὸν τραβᾷ.

—

Μὰ μέσα 'στὸ σκοτάδι βαθειὰ βαθειὰ προβαίνει
μιὰ φωτερὴ ἀχτῖδα 'στὸ κῦμα βουτημένη ...
Ἐφθάσαμε 'στὸ Φάρο,
ἐμπρός, ἐμπρὸς καρδιά!
ξεφύγαμε τὸ χάρο
σωθήκαμε, παιδιά.

—

Κ' ὁ ἄνθρωπος πλασμένος μὲ τόση ἀδυναμία
'σὰν τύχη μέσ' 'στοῦ κόσμου τὴ μαύρη τρικυμία
θαρρεῖς πῶς ἀνταμόνει
τὸ χάρο μιὰ στιγμή ...
Βορριᾶς εἶνε οἱ πόνοι
καὶ κύματα οἱ παλμοί.

—

Μὰ ξάφνω ἀπὸ τὴ λύπη γεννιέται ἡ Ἐλπίδα,
καὶ διώχνει τὸ σκοτάδι μὲ μιὰ γλυκεῖαν ἀχτῖδα,
παρόμοια μὲ τὸ Φάρο
φωτίζει τὴν καρδιά ....
Ξεφύγαμε τὸ χάρο,
σωθήκαμε, παιδιά.

Ἐν Παρισίοις.

Ἰωάννης Πολεμης.

ΟΙ ΚΑΛΟΓΕΡΟΙ

ΚΑΙ Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΕΝ ΘΡΑΚΗ

[Συνέχεια]

Ἡ ἐκλογὴ αὕτη τῶν *Καλογέρων* γίνεται, ὡς εἴπομεν, κατὰ τετραετίαν, τῶν χωρικῶν συνερχομένων εἰς εἴδός τι βουλῆς, ἄλλοτε μὲν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ *Πρωτογέρου*, νῦν δὲ ὑπὸ τὴν τοῦ *Μουχτάρη* ἤτοι τοῦ σφραγιδοφύλακος, τοῦ ἐκλεκτοῦ παντὸς χωρίου ἀντιπροσώπου παρὰ τῇ Κυβερνήσει τοῦ τόπου.

Συμβαίνει δὲ κατὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην τὸ πρωτάκουστον, καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀπίστευτον δι' ἡμᾶς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ψηφοροῦντας, ὅτι οἱ ἐκλεγόμενοι πᾶν ἄλλο αἰσθάνονται ἢ προσρετοφάγον τινὰ ὑποχρέωσιν πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς των. Τὸ νὰ γείνῃ τις *Καλόγερος* εἶνε ἀγγαρεία, καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων ἡμῶν *λειτουργία*, οὐχὶ τρωγομένη ὑπὸ τῶν καλογήρων ὡς ἡ Χριστιανικὴ *λειτουργιά*, ἀλλ' ὀφειλομένη παρ' ἑκάστου χωρικοῦ εἰς τὴν κοινότητά του, λειτουργία προσμετρουμένη ἑνὶ ἑκάστῳ ἐάν οὐχὶ κατὰ τοὺς μεδίμνους σίτου τῆς ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν κτημάτων αὐτοῦ συγκομιδῆς, ἐὰν οὐχὶ κατὰ τὰ *κουκιά*, ὅσα εἴν' ἐπιτηδειος νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὸ βάθος τοῦ λευκοῦ κύτους τῆς ἐκλογικῆς κάλπης ὡς ὑποψήφιος τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅμως κατὰ τοὺς *κόκκους τοῦ πνεύματος*, οὓς γινώσκετ' ὅτι ἔχει·

Βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρποῦμενος,
ἐξ ἧς τὰ *τερπνὰ* βλαστάνει βουλεύματα.

Ἀληθῶς τὸ κυριώτατον προσόν, πρὸς ὃ ἀποβλέπουσιν οἱ χωρικοὶ ἐκλέγοντες τοὺς Καλογέρους των, εἶνε τὸ πνεῦμα. Ἀλλὰ κατὰ παράδοξον ἀληθῶς ἀντίθεσιν οὐχὶ τὸ πολιτικὸν ἢ κομματικὸν τῶν ὑποψηφίων πνεῦμα, οὐδὲ τὸ ἄλλο ἐκεῖνο τὸ αἰσθητότερον καὶ θαυματουργότερον, τὸ ὑπὸ μυρία μὲν κιρνώμενον ὀνόματα εἰς τοὺς χωρικοὺς τῆς Ἑλλάδος ψηφοφόρους, γνωστὸν δ' ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ μόνον ὡς *οἰνόπνευμα*, ἀλλ' ἁπλῶς τὸ πνεῦμα. Ὅστις ἔχει ἀρκετὸν πνεῦμα, ὥστε νὰ τέρψῃ, προσηκόντως ὑποδυόμενος τὸ πρόσωπον ἑνὸς τῶν *Καλογέρων*, ἐκεῖνος προτείνεται ὑπό τινος τῶν γεροντοτέρων ὡς ὑποψήφιος, μηδεμίαν δυνάμενος νὰ προσαγάγῃ ἔνστασιν πρὸς ἐξαίρεσίν του, εἰ μὴ τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ἄλλος τις ἐν τῷ χωρίῳ εἶνε πνευματωδέστερος καὶ ἑπομένως ἀξιώτερός του. Ἄλλο τοῦτο πάλιν ἀνόητον πρᾶγμα παρὰ τοῖς ἁπλοϊκοῖς ἐκείνοις ἀνθρώποις. Ἀνόητον καὶ ἀκατανόητον! Διότι φαντάσθητε τί θὰ ἐγίνετο, ἐὰν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἕκαστος ἐκλεγόμενος ἢ διοριζόμενος παρῃτεῖτο ὑπὲρ τοῦ ἀξιωτέρου του! Θὰ ἐπανηρχόμεθα δηλαδὴ μοιραίως εἰς τὰ *παλαιὰ* ἐκεῖνα καὶ *σκωληασμένα* χρόνια, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀφελεῖς τινες τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, ἀντὶ νὰ δοξασθῶσιν αὐτοὶ ἄγοντες τοὺς «ἄνδρας Ἀρκάδας» τῆς ἐποχῆς των εἰς ἀρχαίας τινὸς Κούτρας θρίαμβον, παρεχώρουν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ πρυτανείαν τῆς ἡμέρας εἰς τὸν ἀξιώτερόν των Μιλτιάδην, ὅπως οὕτω κατασυντρίψωσι τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Μαραθῶνος.

Διὰ νὰ πεισθῇ δὲ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι οὐχὶ ἄνευ λόγου μακρηγορῶ περὶ τούτου, ἃς ἀναλογισθῇ, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐκλογὴ τῶν *Καλογέρων* ἐγίνετο ὅπως πᾶσα ἐν Ἑλλάδι ἐκλογὴ καὶ προτίμησις, τὸ ἔθιμον ἤθελε πέσῃ πρὸ πολλοῦ εἰς ἀχρηστίαν, ὅπως παρ' ἡμῖν τὸ Σύνταγμα, καὶ τότε ἐγὼ μὲν θὰ ἤμην ἀπηλλαγμένος τοῦ κόπου νὰ τὸ περιγράφω ἐνταῦθα, ἐκεῖνος δ' ἀπηλλαγμένος τῆς βασάνου τοῦ ν' ἀναγινώσκῃ τώρα τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ μετὰ καὶ τῶν παρεκβάσεών της. Καὶ τώρα, ἀφοῦ ἐγνωρίσαμεν γενικῶς τὸν τρόπον καὶ τοὺς ἀπαραίτητους τῆς ἐκλογῆς ὅρους, ἃς ἴδωμεν πόσοι καὶ ποῖοί τινες εἶνε οἱ ἐκλεγόμενοι.

Κατ' ἐξοχὴν *Καλόγεροι* εἶνε δύο: Πρῶτος ὁ περὶ ὃν στρέφεται πᾶσα τῶν λοιπῶν συναδέλφων δρᾶσις, ὁ πρωταγωνιστής, ὁ ἥρως, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ δράματος, καὶ δεύτερος ὁ συνοδεύων αὐτὸν πανταχοῦ, ὁ ἐν πάσαις ταῖς περιπετείαις τοῦ ἥρωος συμμέτοχος καὶ σύμμαχος, ἐσθ' ὅτε δὲ συμπαίκτωρ ἁπλοῦς ἢ καὶ πειραστὴς αὐτοῦ ἐπικίνδυνος καὶ σκανδαλώδης.

Πρωταγωνιστὴς καὶ δευτεραγωνιστὴς ἐκλέγονται πάντοτε μεταξὺ τῶν ἐγγάμων, οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ὑποθέτω, ἀλλὰ διότι ἡ ἠθικὴ τοῦ ἀπαιδεύτου ἐκείνου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μὴ δυνηθεῖσα ν' ἀναπτυχθῇ καὶ προκόψῃ ὅπως παρ' ἡμῖν τοῖς προωδευμένοις, δὲν ἀνέχεται νὰ ἀκούῃ ἀπροκάλυπτα χονδρὰ σκώμματα, μηδὲ νὰ βλέπῃ σκανδαλώδεις ἀσέμνους κινή-

σεις γιγνομένας ὑπὸ νεανιῶν, πρωτίστην τῶν ὁποίων ἀρετὴν ἠγοῦνται οἱ ἀφελεῖς ἐκεῖνοι χωρικοὶ τὴν κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην.

Ἀχώριστα ἀπὸ τοὺς κυρίους τούτους *Καλογέρους* εἶνε τὰ λεγόμενα *Κορίτσια* ἢ *Νύφαις*, ὡς λέγονται ἐν ἄλλοις χωρίοις. Αὗται μόνον *ἐκ τῶν ἀγάμων* νεανιῶν δύνανται νὰ ἐκλεγῶσιν· ἅπαξ δ' ἐκλεγεῖς νεανίας τις ὡς *κορίτσι* δύναται μὲν ν' ἀρραβωνισθῇ κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετρακετοῦς αὐτοῦ ταύτης ἱερατείας, ὄχι ὅμως καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς κοινωνίαν γάμου. Ἀρκεῖ δὲ πατήρ τις ν' ἀρνηθῇ τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ ἐκλεγῇ τὸ παλληκάρι του ὡς *Νύφη*, διὰ νὰ γείνῃ κατάδηλον ἐν τῷ χωρίῳ, ὅτι ὁ νέος ἐκεῖνος *πανδρολογιέται*. Δὲν γίνεται Νύφη, διὰ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ γείνῃ μετ' ὀλίγον γαμβρός.

Τὰ ἐν *Καλογέροις Κορίτσια* ταῦτα φέρουσι τὰς κομψοτέρας γυναικείας ἐνδυμασίας τοῦ τόπου, τὰ πολυτιμότερα κοσμήματα. Ἀδελφαὶ καὶ μνησταὶ τῶν ἅπαξ ἐκλεγέντων ἀμιλλῶνται τίς κάλλιον κ' εὐπρεπέστερον νὰ καλλωπίσῃ ψιμμιθιῶσα καὶ μιλτοῦσα τὸν ἀδελφὸν καὶ μνηστῆρα διὰ τῶν τιμαλφεστέρων αὐτῆς κόσμων, πρὸ πάντων διὰ τῶν καλλιτέρων χειροτεχνημάτων της. Διότι δὲν ἀγνοοῦσιν, ὅτι ταῦτα θὰ γείνωσιν ἀντικείμενα περιεσκεμμένων κρίσεων εἰς τόσα πενθεριῶντα γραΐδια, καὶ οὐαὶ εἰς τὴν νέαν, ἥτις δὲν δείξῃ καὶ κατὰ τὴν πάνδημον ταύτην περίστασιν ὅτι *ἔνε κνυπὸ κορίτσι*, δηλαδὴ ἐπιδεξία καὶ νοήμων κόρη, *πυκινὴ* ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Ὅμηρος.

Ἐκτὸς τῶν *Κοριτσιῶν*, στενὴν κατ' οὐσίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν *Ἀρχικαλόγερον*, ὡς θὰ ἴδωμεν, τρίτον γυναικεῖον πρόσωπον, ἡ λεγομένη *Βάβω* (πρφ. Babo). Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου καλοῦσιν ἐν Θρᾴκῃ, ὡς δ' ἀκούω, καὶ ἐν Ἀλβανίᾳ τὰς γραΐας οἱ προστατευτικώτερον πρὸς αὐτὰς διακείμενοι καὶ φιλανθρωπότερον. Παρετήρησα δὲ καὶ σημειῶ ἐνταῦθα, ὅτι οἱ Τοῦρκοι διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἀποτείνονται μόνον πρὸς Χριστιανάς, οὐδέποτ' ὅμως καὶ πρὸς Ὀθωμανίδας γραίας, ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἔχωσι πρὸς ταύτας.

Ἡ Βάβω εἶνε ἀληθῶς τὸ γεροντότερον ἐν τῷ θιάσῳ πρόσωπον μὲ *κροκιδένια μαλλιὰ* καὶ *καμπουρίτσα 'ς τὴν ράχη*, κυρίως ὅμως μὲ πενιχρὰ καὶ ὅλως διόλου ἀτημέλητα φορέματα. Ἀλλ' ὅσον ἄσχημον καὶ ἀπωστικὸν φαίνεται τὸ γεροντικὸν τοῦτο πρόσωπον, τόσον ἐνδιαφέρον κ' ἐλκυστικὸν εἶνε πράγματι, ὡς δύναταί τις νὰ κρίνῃ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ χωριστὰ συναθροιζομένων ὁμίλων, ὅπως ἀκούσωσι τὴν *Βάβω* λαλοῦσαν πρὸς αὐτοὺς ἢ πρὸς τὸ *Παιδί* της. Διότι ἡ *Βάβω* αὕτη, τόσον γραῖα καὶ νωθὴς καὶ κυφὴ καὶ κωφὴ ἐν ἀνάγκῃ, φέρει ἐντὸς ἀσκεποῦς καλάθου ἀνηρτημένου ἀπὸ τῆς ὠλένης αὐτῆς νεογέννητον *ἑφταμηνήτικο* παιδί, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ γελοῖόν τι ἀντικείμενον, ἢ τεμάχιον ξύλου περιτετυλιγμένον ἐντὸς ρακῶν, τὸ ὁποῖον γαλουχεῖ, καὶ περιποεῖται καὶ κοιμίζει καὶ ξυλοκοπεῖ ἐκ περιτροπῆς, συνοδεύουσα τὰς πράξεις αὐτῆς δι' ὅσων οἷόν τε ἀστείων καὶ σκωπτικῶν λόγων, ποτὲ μὲν πρὸς τὸ ἴδιον, ποτὲ δὲ πρὸ τὰ περικυκλοῦντ' αὐτὴν ξένα παιδία ἀπωτειναμένη, ὧν ἀσβέστους προκαλεῖ τοὺς γέλωτας.

Ὅμοια πρὸς τὴν Βάβω, ὡς πρὸς τὸ πενιχρὸν καὶ πιναρὸν τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν, εἶνε ἄλλα τρία τέσσαρα πρόσωπα, οἱ λεγόμενοι *Κατσίβελοι*. Καὶ οὗτοι χρεωστοῦσι νὰ εἶνε ἀστεῖοι καὶ πειρακτικοί, πρὸς ἐπίμετρον δὲ καὶ *μουντζουρωμένοι*, οἱ μόνοι ἐξ ὅλου τοῦ θιάσου. Καὶ οὗτοι συγκεντρώνουσι περὶ ἑαυτοὺς πολλοὺς θεατάς, ἰδίᾳ ὅταν ἀνάπτωσι τὴν πυράν, διὰ νὰ *δουλέψουν τὰ σιδερικά των*, ὡς θὰ ἴδωμεν.

Τελευταῖοι ἐκλέγονται οἱ σήμερον φέροντες τ' ὄνομα *ζαπτιέδες ἢ Κουρουντζῆδες* ἤτοι *φύλακες*. Εἶνε δὲ οὗτοι δύο τῶν ρωμαλεωτέρων καὶ εὐπρεπεστέρων τοῦ χωρίου παλληκαράδων, οἱ ὁποῖοι, ἐναντίον πάσης σουλτανικῆς τοῦ ὁπλοφορεῖν ἀπαγορεύσεως, κοσμοῦσι τὴν ζώνην αὐτῶν διὰ τῶν λαμπροτέρων, τῶν ἐπιδεικτικωτέρων ὅπλων. Οἱ τὸ *στρατιωτικὸν στοιχεῖον* ἀντιπροσωπεύοντες οὗτοι ἐν τοῖς *Καλογέροις* οὐδεμίαν ἰδιαιτέραν φέρουσιν ἐνδυμασίαν, πλὴν τῆς συνήθους τῶν ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων, καὶ τεμαχίου τινὸς ἁλύσεως ἕως δύο μέτρων, τὸ ὁποῖον τοῖς χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ δεσμεύωσι τοὺς ὑπ' αὐτῶν *αἰχμαλωτιζομένους* ἐκ τῶν θεατῶν, ἕως οὗ λάβωσι λύτρα καὶ τοὺς ἀπελευθερώσωσι πάλιν.

Οἱ δύο *κατ' ἐξοχὴν Καλόγεροι*, ἐκλεγέντες ὑφ' οὓς ὅρους προείπομεν, ἔχουσιν ἀμέσως νὰ φροντίσωσι περὶ κατασκευῆς τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ ὁ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρων διὰ τὸ παράδοξον, τὸ ἄγριον αὐτοῦ, πολλὰ σώζων τῆς τῶν ἀρχαίων Θρᾳκῶν πολεμιστῶν ἐνδυμασίας. Εἰς καταρτισμόν του συνεισφέρουσι τρία ἐνίοτε δὲ καὶ τέσσαρα εἴδη ζῴων. Δορκάδες καὶ λύκοι φονεύονται, ἀλώπεκες ζωγροῦνται, τράγοι ἐκδέρονται, καὶ τὰ δέρματ' αὐτῶν *ἀργάζονται* ὑπ' αὐτῶν τῶν μελλόντων νὰ τὰ φορέσωσιν.

Ἡ στολὴ ἀμφοτέρων τῶν Καλογέρων εἶνε, σήμερον τοὐλάχιστον, σχεδὸν ἡ αὐτή: Ὑψηλὸς ὀξυκόρυφος πῖλος ἐκ δορᾶς λύκου ἢ ἀλώπεκος μὲ μίαν ἢ δύο οὐρὰς τῶν ζῴων τούτων, κρεμαμένας ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ τῆς κωνικῆς, νευρίδες ἢ δοραὶ δορκάδων, χαλαρῶς, ὑψηλὰ περὶ τοὺς ὤμους καὶ πρὸ τῶν στηθῶν αὐτῶν περιηρτημέναι καὶ δασύτριχες τραγεῖαι, ἐπερραμμέναι ἐπὶ τοῦ στενοῦ αὐτῶν *ποτουρίου* περὶ τὰ ἄνω ἔμπροσθεν μέρη ἑκατέρων τῶν σκελῶν, ἀποτελοῦσι τὰ οὐσιωδέστατα τῆς στολῆς ταύτης, τῆς ὁποίας ὅμως ἀπαραίτητον συμπλήρωμα εἶνε τὸ προσωπεῖον καὶ οἱ ἐρίβρομοι κώδωνες.

Τὸ λεγόμενον αὐτῶν προσωπεῖον ἀποτελεῖται καὶ τοῦτο ἐκ δέρματος δορκάδος ἢ τράγου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κουρευμένου μὲν κατὰ τὸ ἄνω πρόσωπον καὶ τετρυμένου κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα, ἀκουρεύτου ὅμως κ' ἐν εἴδει μακροῦ πώγωνος μέχρι τοῦ μέσου στήθους κατιόντος. Κώδωνας ἐκλέγουσι τοὺς μᾶλλον ἠχηροὺς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὀξυφώνους, ἐξαρτῶντες αὐτοὺς τὸν μὲν ἔμπροσθεν τὸν δ' ὄπισθεν διὰ δερματίνης περὶ τὴν ὀσφὺν ζώνης, οὕτως ὥστε ἀνὰ πᾶν τοῦ φοροῦντος σκίρτημα ἢ κίνησιν νὰ θορυβῶσιν ὡς οἷόν τε περισσότερον.

Ὡς ἰδιαίτερα τῶν δύο *Καλογέρων* σύμβολα πρέπει ν' ἀναφέρωμεν τὸ *δοξάρι* μὲν διὰ τὸν πρωταγωνιστήν, καὶ, ὡς φίλος τις πρῶτος ἐχαρακτήρισε τὸ πρᾶγμα, *τὸν φαλλὸν* ἐν χερσὶ τοῦ δευτεραγωνιστοῦ, ἤτοι ἀνώνυμόν τι ἐπίμηκες τεμάχιον ξύλου, ἐστρογγυλωμένον, οὕτως ὥστε κατὰ μὲν τὸ ἕτερον αὐτοῦ ἄκρον νὰ λαμβάνητ' εὐχερῶς ἐν τῇ παλάμῃ, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον κορδυλοειδῶς σφαιρούμενον νὰ χονδρύνηται, οὕτως ὥστε ἡ βραχυτέρ' αὐτοῦ διάμετρος νὰ εἶνε πλέον ἢ τὸ δέκατον τοῦ μέτρου.

Τὸ *δοξάρι* ἤτοι τόξον τοῦ *Καλογέρου* εἶνε προφανῶς τὸ μόνον μέχρις ἡμῶν ἐπιζῆσαν ἐκηβόλον τῆς ἀρχαιότητος ὅπλον. Κατὰ παράδοξον δ' εἰρωνείαν τῶν πραγμάτων τούτου τοῦ κόσμου, χρησιμεύει σήμερον ὅπως ἐκσφενδονίζῃ οὐχὶ ὠκυπετεῖς εὐστόχους ὀϊστούς, ἀλλ' ἁπλῶς *στάκτην εἰς τὰ 'μάτια τῶν ἀνθρώπων*. Συνέβη δηλαδὴ κ' ἐνταῦθα ὅ,τι καὶ εἰς τόσας ἄλλας περιστάσεις κατὰ τὴν χρησιμοποίησιν ἀρχαίων στοχαστικῶν ἢ σκοπευτικῶν μέσων. Οὕτως ὁσάκις συγγραφεὺς ἢ ποιητής τις στοχάζεται νὰ θίξῃ τὴν νεοελληνικὴν ἡμῶν καρδίαν δι' ἀρχαϊκοῦ τινος πτεροέντος ἔπους, πολὺ ἀπέχων τοῦ νὰ τύχῃ τοῦ σκοποῦ του, ἀσβόλην μόνον εἰς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θαυμαστῶν αὐτοῦ ἐπιπάσει.

Τὸ *ἀχραρέριο*, δηλαδὴ *χραρεῖτον* τοῦτο τόξον τῶν *Καλογέρων* μ' ὅλην ἀληθῶς αὐτοῦ τὴν ἰσχυρὰν ἐλαστικότητα δὲν κατορθοῖ ποτε νὰ ἐξαποστείλῃ τὸ βέλος μέχρι τοῦ σκοπευομένου. Φαντάσθητε τὸ τόξον τετρυμένον κατὰ τὸ μέσον, ὡς βέλος δ' αὐτοῦ εὐθεῖαν ῥάβδον στρογγύλην, τῆς ὁποίας τὸ μὲν ὄπισθεν βραχύτερον μέρος, μέχρι καθέτου περὶ αὐτὴν ἐντομῆς, εἶνε πολὺ χονδρότερον ἢ ὥστε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ τόξου, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἐντομῆς ἔμπροσθεν καὶ μακρότερον μέρος πελεκηθέν, ὥστε νὰ γείνῃ λεπτότερον, κινεῖται ἀπροσκόπτως ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ τόξου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ διὰ τῆς ὀπῆς ταύτης προεξέχοντος λεπτοτέρου μέρους τοῦ βέλους στερεώσατε καθέτως ἀνεσταλμένην χοάνην ἐκ τοῦ ἄκρου κέρατος βοὸς συνισταμένην, χαράξατε ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τοῦ βέλους ἄκρου τὴν συνήθη ἐντομήν, στερεώσατε τὴν χονδρὴν ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ τόξου οὕτω πως δεδεμένην, ὥστε νὰ ἔχῃ μετρίαν τινὰ ἤδη τάσιν, καὶ ἔχετε τὸ *δοξάρι τῶν Καλογέρων* τέλειον, ὅπως καὶ ἠμπορεῖτε νὰ τὸ ἴδητε μὲ τὸ αἰχμάλωτον αὐτοῦ βέλος φυλαττόμενον ἐν τῷ μεταξὺ — ὡς ἱερὸν βεβαίως ἄλλοτε ὄργανον — ἐὰν ὄχι ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ ἱεροῦ, ἀλλὰ κἂν ἐπὶ τῶν κεράμων τῆς

χαμηλῆς τοῦ ναοῦ στέγης, ἐφ' ἧς μένει καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς βωβὴ μὲν καὶ ἀνίσχυρος διαμαρτυρία κατὰ τῶν ὑπὸ τὴν στέγην ἐκείνην θρονισθέντων νέων θεῶν, ὡς εὔγλωττος ὅμως μαρτυρία τῆς φρονίμου ἀνοχῆς τῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Πατέρων, οἵτινες, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ θρησκευτικῶν συνηθειῶν βαθέως ἐρριζωμένων ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λαοῦ, ἤξευρον νὰ *ποιῶνται τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν*, καὶ νὰ συμβιβάζωνται πρὸς αὐτὰς ὅπως δήποτε.

Ὁσάκις δ' *Ἀρχικαλόγερος* θέλῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ τόξον του, πληροῖ τὴν κερατίνην χοάνην στάκτης, λαμβάνων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ περὶ τὸν ὦμον κρεμαμένου θυλακίσκου, προσαρμόζει τὴν ἐντομὴν τοῦ βέλους ἐπὶ τῆς χορδῆς, τανύει ταύτην πρὸς τὰ ὀπίσω συγκάμπτουσαν τὸ τόξον, μέχρις οὗ τὸ κέρας ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ βέλους ἐγγίσῃ τὴν κρατοῦσαν τὸ τόξον χεῖρα, καὶ οὕτω ἀφήσι τὸ βέλος. Ἀλλὰ τοῦτο μὴ δυνάμενον νὰ κινῆται ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ τόξου εἰμὴ μόνον κατὰ τὸ λεπτότερον αὐτοῦ μέρος, προσκροῦον κατὰ τὴν ἐκτόξευσιν ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς καθέτου ἐντομῆς, ἐκτινάσσει τὴν ἐν τῷ κέρατι στάκτην εἰς τὸν ἀέρα, ἀπασβολῶνον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν αὐτὸν τὸν τοξότην πρὸς μέγαν τῶν θεατῶν γέλωτα, ἐνίοτε δὲ καί τινα τῶν σκοπευομένων, ἐὰν δὲν προλάβῃ νὰ φύγῃ.

Τὸ δοξάρι τῶν Καλογέρων περιεγράψαμεν διὰ μακροτέρων ἐνταῦθα διὰ νὰ λάβωσιν ἀφορμὴν οἱ παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογοῦντες νὰ μᾶς εἴπωσί ποτε, ἐὰν εἶνε καὶ τοῦτο ἀνάμνησις ἀρχαίου τινὸς ὀργάνου, κατὰ τὰς ἱερωτέρας τοῦ ὁποίου χρήσεις ὁ κρατῶν αὐτὸ ἐσκόρπιζεν οὐχὶ σποδὸν ἀλλὰ σπορά τινα ἴσως περὶ αὐτόν, ἢ διεσκευάσθη ὑπὸ τῶν σημερινῶν αὐτοῦ χειριστῶν ἐπὶ τὸ παρῳδικώτερον χάριν παιδιᾶς μόνον καὶ γέλωτος.

Ὁποῖον δήποτε ὅμως καὶ ἂν μέλλῃ νὰ εἶνε τὸ περὶ τούτου συμπέρασμά των ἡμεῖς τὴν παρῳδίαν ταύτην τοῦ ἀρχαίου τόξου λαμβάνομεν καὶ ὡς εὐπρόσδεκτον ἀφορμὴν, ὅπως ποιήσωμεν τὴν τελευταίαν ἡμῶν ἴσως παρέκβασιν πρὸς δικαιολογίαν πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε τολμηθεισῶν κατὰ τὴν περὶ *Καλογέρων* διήγησίν μας.

Διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ἤδη τῆς πραγματείας ἡμῶν ταύτης ἐδηλώσαμεν, ὅτι πρόκειται νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀρχαίαν τοῦ Διονύσου λατρείαν καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς ἐν Θρᾴκῃ. Ἀλλ' ὡς εἴδομεν ἤδη καὶ ὡς μετ' οὐ πολὺ θὰ πεισθῶμεν, τόσον ἡ λατρεία, ὅσον καὶ οἱ τελοῦντες αὐτὴν σήμερον ἱερεῖς τοῦ Διονύσου οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἀληθῶς εἰ μὴ ἀγροτικὴ παρῳδία τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν θρησκευμάτων, χονδρὴ διακωμῴδησις ἱερωτάτων μυστηρίων, ὧν καὶ ἡ καθ' ὑπόνοιαν βεβήλωσις ἐτιμωρεῖτο ἄλλοτε διὰ φυγῆς ἢ θανάτου. Ἡ δηκτικὴ ὅμως αὕτη παρῳδία ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιάζον αὐτῇ ἀνέκαθεν ἴσως, ὅτι, ἀφορμὴν ἔχουσα τὴν παράστασιν τῶν ἀρχαίων μυστηρίων, σκώπτει καὶ σατυρίζει διὰ τῶν παριστανόντων ἐνεστῶτα τοῦ χωρίου καὶ τῆς κοινωνίας ἤθη, ἔθιμα, χαρακτῆρας καὶ πράξεις, διὰ νὰ μὴ λείπωσι φαίνεται ἐξ αὐτῆς οἱ *γεφυρισμοὶ* καὶ *τὰ ἐξ ἀμάξης* τῶν ἀρχαίων. Ἀλλὰ παλαιός τις λογογραφικὸς κανὼν διδάσκει, ὅτι ὁ τρόπος τῆς λέξεως, ἤτοι τὸ ὕφος τῶν γραφόντων, ὀφείλει νὰ εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ἑκάστοτε θέματος. Ἀλλὰ τὸ ἡμέτερον θέμα ἤγουν αἱ τελεταὶ τῶν *Καλογέρων* φυσικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα ἔχουσι τὸ ἀνήσυχον, τὸ ἄτακτον, τὸ σκωπτικόν, τὸ σατυρικὸν πρὸ πάντων· ἄρα πταίομεν ἡμεῖς διὰ τὰς ὀχληρὰς ἐκείνας παρεκβάσεις, ὅσαι ἀναγκαίως ἐπεβλήθησαν ἡμῖν μηδ' αὐτῆς ταύτης ἑλκυρουμένης;

Ἐὰν τώρα κατὰ τὰς παρεκβάσεις ἢ *παραβάσεις* ταύτας ἠνοχλήθησαν οἱ καλόγηροι πλέον παντὸς ἄλλου, ἃς αἰτιῶνται τὸν εὐλογημένον Ἑλληνικὸν λαόν, ὅστις ἐν τῇ ἐμφύτῳ αὐτοῦ νοημοσύνῃ ἐκάλεσε τοὺς ἁγίους Πατέρας διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου *εὐφημιστικοῦ* ἐναντιοσήμου δηλαδὴ ὀνόματος, δι' οὗ καλεῖ τοὺς ἀχαλινώτους, τοὺς ἀκολάστους ὀπαδοὺς καὶ θιασώτας τοῦ Διονύσου. Ἡμεῖς μόνον τοῦτον προεθέμεθα σκοπόν: ν' ἀπεικονίσωμεν καὶ ἐν τῷ τρόπῳ τοῦ λέγειν ἀκόμη τὴν σατυρικὴν τῶν ἡμετέρων *Καλογέρων* φύσιν. Ἐὰν δέ που σκώπτοντές τι ἀπετύχομεν, εἰς ψυχρολογίαν περιπεσόντες, καὶ τοῦτο θεωροῦμεν πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν συμβάλλον. Διότι τὸ αὐτὸ παθαίνουσι καὶ οἱ φιλοσκώμμονες *Καλόγεροι*, οὐχὶ σπανίως μένοντες *ἀπασβολωμένοι*, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν στάκτην τοῦ ἰδίου των τόξου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἀντισκώψεις τῶν *καλογεριώντων*, τῶν ὅσοι δηλαδὴ ἐπιθυμοῦσι νὰ γυμνάζωνται εἰς τὸ σκώπτειν, ὅπως γείνωσι καὶ αὐτοί ποτε *Καλόγεροι*.

Καλόγεροι γίνονται μίαν μόνον ἡμέραν κατ' ἔτος, τὴν Δευτέραν τῆς Τυρινῆς. Ἀλλὰ παρακαλῶ καὶ πάλιν τὸν ἀναγνώστην νὰ μὴ μοῦ τοὺς συγχύσῃ μὲ τοὺς περὶ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐπιπολάζοντες παρ' ἡμῖν μετημφιεσμένους. Ἐὰν οἱ ἐν Ἀθήναις *μασκαράδες* δὲν ἐκχυθῶσιν ἕνα χρόνον διὰ τῶν ὁδῶν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἡ φύσις θὰ ἐξακολουθῇ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, τὴν τακτικὴν αὐτῆς πορείαν, καὶ οὐδὲν θὰ μεταβληθῇ ἐπὶ τὰ χείρω ἐν τῇ χώρᾳ. Ἐὰν ὅμως οἱ *Καλόγεροι* τῶν γεωργικῶν ἐκείνων τόπων *δὲν γείνωσι*, τότε χωρὶς ἄλλο θὰ ἐπέλθῃ μεγάλη τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἀφορία. Ὁσάκις δὲ τύχῃ νὰ βλαβῶσι τὰ σπαρτὰ πρὶν ἀκόμη *μεστώσουν*, εὔλογοι διεγείρονται ὑπόνοιαι, ὅτι *κάπου οἱ Καλόγεροι δὲν ἔγειναν κατὰ πῶς πρέπει*. Ἐὰν τώρα ἡ συνήθεια νὰ *γίνωνται Καλόγεροι* καὶ νὰ περιφέρωνται *μασκαράδες* κατὰ τὸν ἐαρινὸν τοῦτον χρόνον, ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐτελεῖτο ἑορτή τις τοῦ Διονύσου, οἷον τ' Ἀνθεστήρια περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου, ἀφήνομεν νὰ μᾶς τὸ βεβαιώσωσιν οἱ εἰδικοὶ ἀρχαιολόγοι. Ἡμεῖς παρατηροῦμεν μόνον ἐνταῦθα, ὅτι αἱ καλογερικαὶ τελεταὶ ἐν Θρᾴκῃ ἄρχονται μᾶλλον διὰ τρόπου ὑπενθυμίζοντος τὸν ἄλλοτ' ἐν Ἀθήναις Ἀγυρμόν, ἤτοι τὴν πρώτην τῶν Ἐλευσινίων ἡμέραν καθ' Ἡσύχιον.

Ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου ἐρίβρομος ἦχος τυμπάνου, ὀξύφωνοι ἄσκαυλοι, φωναί, συριγμοὶ καὶ παντοῖος ἄλλος θόρυβος, ἐν ᾧ ἀρίγνωτος ἀκούεται ὁ βραχνὸς τῶν κωδώνων ἦχος, ἀγγέλουσι τὴν ἔξοδον τοῦ Διονυσιακοῦ θιάσου. Ἐξέρχονται δὲ πράγματι εἰς *ἀγυρμόν*, ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν μεταβαίνοντες, τοῦτο μὲν πρὸς παράστασιν χορῶν καὶ παιγνίων, τοῦτο δὲ ὅπως συναθροίσωσι κερμάτια διὰ τὸν ναόν. Ναί κερμάτια διὰ τὸν ναόν, ὡς ἐὰν οἱ χριστιανοὶ οὗτοι ἦσαν *ἀγύρται* τινὲς ἀρχαῖοι ὑπὲρ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἐπαιτοῦντες. Ὡς ἐκ τῶν συνήθων δὲ παραδόξων σημειῶ ἐνταῦθα, ὅτι ἐνῷ Παπαγιάννης ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου δὲν κατεδέχθη μέχρι τοῦδε νὰ συγχορεύσῃ, ὡς ἐγώ, μετὰ τῶν Καλογέρων ἐπὶ τῆς τοῦ ναοῦ πλατείας, προσδέχεται ὅμως ὁ εὐλογημένος καὶ ὑποδέχεται καὶ παραδέχεται ἰδίαις χερσὶ τὰ ὑπὸ τῶν Καλογέρων συγκομιζόμενα οὐκ ὀλίγα χρήματα. Ἀγνοεῖ ἄρά γε τοὺς κατὰ τῶν τοιούτων εἰδωλολατρικῶν μυστηρίων ἀναθεματισμοὺς Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἢ πείθεται μᾶλλον εἰς τὸ τοῦ Ἀποστόλου «*ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι*, καὶ ἐὰν λείψουν ποτὲ αἱ εἰσπράξεις τῶν *Καλογέρων*, τοῦ *Πρωτογονάτου* κτλ. θὰ κλείσῃ τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον τοῦ χωρίου του ἐλλείψει πόρων συντηρήσεως;

Προκειμένου νὰ ἐξέλθωσιν οἱ *Καλόγεροι* εἰς *ἀγυρμὸν* οἱ χωρικοὶ καὶ μάλιστα αἱ οἰκοδέσποιναι τοῦ χωρίου λαμβάνουσιν ὅλως ἕκτατα μέτρα, ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἀντικειμένων, ὅσων ἡ φυσικὴ θέσις εἶνε ἐν τῇ αὐλῇ· κλείουσι δ' ἐπιμελέστατα πάσας τὰς θύρας τῶν σταύλων, τῶν ἀποθηκῶν, τοῦ ὀρνιθῶνος κτλ. κτλ. Διότι οἱ τρελλοὶ καὶ ἀτακτότατοι οὗτοι θιασῶται ἐξασκοῦσι παράξενον ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς τάξεως, ἥτις δέον νὰ ἐπικρατῇ ἐν πάσῃ οἰκονομίᾳ. Ὡς γεωπόνοι γινώσκουσι πρὸ πάντων τὴν θέσιν παντὸς γεωργικοῦ ἐργαλείου, οὐαὶ δ' εἰς τὸν γεωργόν, ὅστις θ' ἄφηνε ταῦτα ἀτάκτως ἐρριμένα τῇδε κακεῖσε ἐν τῇ αὐλῇ ἢ ὑπὸ τὸ προστῷον τῆς οἰκίας! Θὰ παρεῖχεν εἰς τοὺς *Καλογέρους* τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ τὰ *καλοθέσουν* οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δύνηται πλέον νὰ τὰ εὕρῃ, εἰ μὴ ἀφοῦ τοῖς *κεράσῃ* ἀρκετὰς λαγήνους οἴνου. Οἰκοδέσποιναι λησμονοῦσαι νὰ περισυλλέξωσι τὰ ὠὰ ἐκ τῶν ὀρνιθώνων, δὲν θὰ εὕρωσι μήτε τοὺς *προσφωλήτας* μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν *Κατσιβέλων* ἰδίᾳ, οἵτινες εἶνε ἀληθῶς κλεπτίστατοι Καλογέρων. Ὅσαι δ' ἀφῆκαν ἀνηρτημένα ἐπὶ τῆς φραγῆς τοῦ κήπου ἢ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐνδύματα παιδικὰ ἢ σπάργανα, θὰ τὰ ἴδωσι μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὰς χεῖρας τῆς Βάβως σπαργανούσης καὶ συγυριζούσης τὸ *μωρό* της.

Τὰς ἐπιδρομὰς καὶ λεηλασίας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας λησμονηθέντων ποιοῦσι συνήθως μόνον οἱ Κατσίβελοι ἡ Βάβω καὶ οἱ ἔνοπλοι φύλακες ἢ στρατιῶται, τὸ ἔργον τῶν ὁποίων φέρει ἀληθῶς τὸν χαρακτῆρα πολεμικῆς εἰσβολῆς καὶ ἐπιθέσεως. Δίχ-

μαλωσία ἐπιβάλλεται ὑπ'αὐτῶν εἰς πάντα, ὃν ἤθελον τύχῃ ἐπὶ τῆς διαβάσεώς των. Ὁ πρῶτος πρὸς τοὺς στρατιώτας τῶν Καλογέρων συναντηθεὶς αἰσθάνεται αἴφνης τὴν ἠχηρὰν καὶ ψυχρὰν ἅλυσιν περὶ τὸν τράχηλον· οὐδ' ἐπιτρέπεται δὲ κυρίως μεγάλη τις ἀντίστασις εἰς τοὺς ὑπερανθρώπους αἰχμαλωτιστάς. Ὁ ἔχων τὴν τύχην νὰ περιπέσῃ εἰς χεῖράς των δὲν ἔχει εἰ μὴ νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν λύτρων. Καὶ συζητεῖ λοιπὸν καὶ ὁρίζει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν ἐν τῇ ὑπολήψει *τῶν Καλογέρων* ἀξίαν του, καὶ καταβάλλει αὐτὴν ἀμέσως, εἴτε εἰς νομίσματα εἴτε εἰς οἶνον· διότι πλὴν τῶν χρημάτων μόνον τοῦτον ἔχουσιν εὐπρόσδεκτον συναλλαγῆς εἶδος οἱ στρατιῶται τοῦ Βάκχου. Καὶ εἶνε τερπνὸν ἀληθῶς νὰ παρευρίσκηταί τις εἰς τὰς τοιαύτας συζητήσεις πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἀξίας τῶν αἰχμαλωτιζομένων. Διότι κατ'αὐτὰς οἱ μὲν Καλόγεροι ἐξαίρουσιν εὐφυέστατα καὶ ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον τὰ σωματικὰ καὶ πνευματικὰ προτερήματα τοῦ αἰχμαλωτιζομένου, ὅπως λάβωσι περισσότερα λύτρα, ὁ δὲ λυτρούμενος ἑαυτὸν ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβιβάζῃ τὴν ἀξίαν τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὸ κωμικώτερον καὶ σατυρικώτερον, ὅπως δικαιωθῇ νὰ πληρώσῃ ὡς οἷόν τε ἐλάχιστα. Ἀκροατήριον μὲ δικαίωμα ψήφου κατὰ τὰς τοιαύτας συζητήσεις εἶνε οἱ λυτρωθέντες ἤδη αἰχμάλωτοι, παρακολουθοῦντες τὸν θίασον καὶ χρησιμεύοντες ὡς διαιτηταὶ ἢ πραγματογνώμονες ἢ καὶ ὡς ὑπερθεματισταί, ἀναλόγως τῶν πρὸς τοὺς συλλαμβανομένους διαθέσεών των. Διότι ἅπαξ καταβαλών τις τὰ ἑαυτοῦ λύτρα γίνεται ὄχι μόνον ἐλεύθερος ἀντὶ αἰχμαλώτου, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐχθροῦ φίλος, δικαιούμενος νὰ παρίσταται πλέον εἰς τὸ δρᾶμα τῶν Καλογέρων ὡς θεατὴς καλοπληρώσας τὴν εἰς τὸ θέατρον εἴσοδόν του. Ἐπισφραγίζεται δ' ἡ τοιαύτη τῶν νικητῶν πρὸς τοὺς ἡττημένους συνθηκολόγησις διά τινων θωπευτικῶν δῆθεν περιποιήσεων ἐπιδαψιλευομένων ὑπὸ τῶν *Κοριτσίων* εἰς τοὺς λυτρωθέντας, οἵτινες ὅμως λίαν φρονίμως ποιοῦντες ἀποφεύγουσι τὰ δελεαστικὰ ταῦτα πλάσματα μὲ τὰ προσειόμενα λευκά των κρήδεμνα, πολὺ πλέον ἢ τοὺς ἁλυσοφόρους στρατιώτας· διότι οἱ κεντητοὶ *τσεβρέδες*, δι' ὧν αἱ ἀρσενικαὶ αὗται Νύμφαι θωπευτικῶς ἀερίζουσι τὰς μορφὰς τῶν νέων πανηγυριστῶν, ἀποπνέουσιν ἀρώματα σφόδρα ὑπόπτου φύσεως.

Μόνον οἱ δύο κατ' ἐξοχὴν Καλόγεροι ἔρχονταί πως κατὰ τὸν ἀγυρμὸν τοῦτον καὶ τὴν λοιπὴν τελετὴν εἰς ὀλιγωτέρας συγκρούσεις πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας. Τοὐναντίον ὅμως διαπληκτίζονται ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν στιγμὴν παντομιμικῶς πρὸς ἀλλήλους, ἄσβεστον προκαλοῦντες γέλωτα τῶν παρακολουθούντων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰςς βωβὰς των ταύτας ἔριδας οὐχὶ σπανίως καὶ ξυλοκοποῦνται ἀμοιβαίως, ἑκάτερος ἔχει τὴν ράχην αὐτοῦ παραγεμισμένην μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον χόρτον πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν σατυρικῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοφρονημάτων.

Τοιουτοτρόπως μεταβαίνουσιν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἢ ὀρθότερον ἀπὸ αὐλῆς εἰς αὐλήν, ὅπως ὁ μὲν ἄλλος συρφετὸς διασκορπισθῇ καθ'ἁπάσας τὰς γωνίας τοῦ εὐρέος καὶ περιπεφραγμένου πρὸ ἑκάστης οἰκίας χώρου, ἐπιμελῶς ἐξετάζων ἐὰν ἢ αἱ ἅμαξαι εὑρίσκονται εἰς καλὴν κατάστασιν, ἀνερευνῶν νὰ εὕρῃ τι λησμονημένον ἢ κακῶς κείμενον, ὅπως τὸ *σουφρώσῃ* ἢ τὸ *καλοθέσῃ* πρὸς ἀπελπισμὸν τῆς οἰκοδεσποίνης, οἱ δὲ πρωταγωνισταὶ μετὰ τῶν *Κοριτσίων*, ἀφοῦ εὐχηθῶσι τοῖς οἰκοδεσπόταις *καὶ τοῦ χρόνου*! καὶ λάβωσιν ὅ,τι ἂν τοῖς δώσωσιν, σκιρτῶσιν ἢ χορεύουσιν ἐν ἑκάστῃ αὐλῇ ἀληθῆ τινα *σίκιννιν ἢ κόρδακα*, σείοντες καὶ ἀνατινάσσοντες τοὺς περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῶν ἀπαύστως βομβοῦντας κώδωνας.

Συνήθως ἀφορμὴν πρὸς ἔριδας καὶ κυνηγήματα, κατατοξεύσεις διὰ τῆς μνημονευθείσης ἤδη στάκτης καὶ ξυλοκοπήματα ἀμοιβαῖα παρέχει ὁ εἷς τῷ ἑτέρῳ ὑποσκελίζων αὐτὸν κατὰ τὸν χορόν, ὅπως πέσῃ, τοὔθ' ὅπερ ὁ ἄλλος ποιεῖ πάλιν ὡς οἷόν τε ἐπιδεικτικώτερον καὶ ἀπρεπέστερον, πρὸς τέρψιν τῶν ἀπὸ τῶν παραθύρων θεωμένων γυναικῶν καὶ παιδίων. Εὐκόλως καὶ ἐπιδεικτικῶς ἀνατρέπετ' ὁ Καλόγερος, καὶ ὁσάκις, παραφυλάξας τις αὐτὸν καθήμενον, ὡς ἐπὶ σκαμνίου, ἐπὶ ὀρθίου τοῦ μνημονευθέντος ἐκείνου κορδυλοειδοῦς ξύλου, κτυπήσῃ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς στηριζόμενον λεπτότερον αὐτοῦ ἄκρον διά τινος ράβδου οὕτως, ὥστε νὰ ἐκτοπισθῇ καταπίπτον. Εἰς τὸν κίνδυνον τοῦτον εἶνε οἱ *Ἀρχικαλόγεροι* ἀδιακόπως ἐκτεθειμένοι, διότι πολλὰ μειράκια τοὺς περιτριγυρίζουσιν ἐφοδιασμένα μὲ ἀγκυλωτὰς εἰς τὸ ἄκρον ράβδους, πολὺ καταλλήλους πρὸς ἐκτόπισιν καὶ ἀνατροπὴν τοῦ προχείρου καὶ ἀκροσφαλεστάτου αὐτῶν καθίσματος.

Μέγιστον καὶ θορυβωδέστατον θρίαμβον αἴρονται οἱ *Καλόγεροι* ἐὰν τύχωσιν εἰς γωνίαν ὁδοῦ τινος παρημελημένον φυγάδα τοῦ σταύλου ἢ τῆς ἀγέλης αὐτοῦ ὄνον! Ἁπαξάπασα ἡ τῶν θεῶν χορεία δὲν θὰ ἴσχυε νὰ σώσῃ τὸ δείλαιον ζῷον ἀπὸ τῆς σκληρᾶς αὐτοῦ τύχης. Αἱ Μαινάδες δὲν ἐχύθησάν ποτε μετὰ πλείονος ὁρμῆς καὶ μανίας ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, μεθ' οἵας ὁρμῆς φέρεται ὁ συρφετὸς τῶν Καλογέρων κατὰ τοῦ ἀγαθοῦ ὄνου φρενιτιωδῶς ἀλαλάζων. Μήπως θὰ τὸν κατασπαράξωσιν, ὅπως διεμέλισαν αἱ στρηνιῶσαι θυγατέρες τῆς Ἀγαίνης τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν Πενθέα; Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἦτο φοβερὰ ἱεροσυλία κατὰ τοῦ ὑπομονητικωτάτου, τοῦ πιστοῦ τούτου καὶ χρησίμου φίλου τοῦ Σειληνοῦ κατὰ τὰς συστρατείας αὐτοῦ μετὰ τοῦ Διονύσου. Ὦ! περὶ μεγάλης τινὸς βλάβης δὲν πρόκειται, ἀλλὰ αὐτὴν δὰ ἐκείνην τὴν πρὸς τὸν Σειληνὸν ἀρχαίαν σχέσιν πληρώνει τώρα τὸ ἄκακον ζῷον ἀκριβώτερον τοῦ δέοντος. Διότι πρὶν προφθάσῃ νὰ ἐννοήσῃ καλὰ καλὰ περὶ τίνος πρόκειται, αἰσθάνεται τὸν κωδωνοφόρον δαίμονα ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του ἀνατριχιώσης ἐκ φόβου. Καὶ μέχρι μὲν τούτου τὸ πρᾶγμα θὰ ὑπεφέρετο μετὰ τῆς συνήθους ὀνείου ὑπομονῆς. Ἀλλὰ μόλις ὁ Καλόγερος περιβῇ συσφίγγων τοὺς πόδας περὶ τὰ πλευρά, καὶ σκληρός τις συνθιασώτης, ἀνασηκώσας τὴν οὐράν, προσκολλᾷ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν γλουτῶν τοῦ ζῴου πυκνάκανθον κλῶνον βάτου, κρατούμενον καὶ θλιβόμενον μάλιστα εἰς τὸ ἑξῆς ὑπ' αὐτῆς τῆς οὐρᾶς, ἣν ἐξ ἄλγους τὸ κινούμενον ζῷον προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ μεταξὺ τῶν σκελῶν του! Καὶ χάνει λοιπὸν ὁ Κυρ-Μαρκέντιος τὴν ὑπομονήν, καὶ *χάνει τ'αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια* πηδῶν καὶ *κλωτσῶν* καὶ τρέχων, ὅπως οὐδ' εἰς τ' ὄνειρόν του ἤλπισέ ποτε νὰ τρέξῃ πτερωτὸς ὡς Πήγασος. Καὶ πρὸ τοῦ κωμικοτραγικοῦ ἐκείνου θεάματος τοῦ ὄνου δρομαίως καλπάζοντος καὶ παρακρούοντος ὡς δαιμονισμένου μὲ τὰς ἀκάνθους ὑπὸ τὴν οὐράν, τοῦ Καλογέρου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν χάνοντος τὴν ἰσορροπίαν καὶ κινδυνεύοντος ν' ἀνατραπῇ καὶ καταπέσῃ, ὁ ἀλαλητός, αἱ ἰαχαὶ καὶ ὁ θόρυβος τοῦ δρομάδην παρακολουθοῦντος πλήθους ὑπερβαίνει πᾶσαν περὶ θορύβου τῶν Βακχῶν καὶ Μαινάδων περιγραφὴν τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Νόννου.

Ἡ ἐμφάνισις τῶν *Καλογέρων* τόσον ὀχληρὰ καὶ σκανδαλώδης ἐν τῇ αὐλῇ ἑνὸς ἑκάστου, περιμένεται ὅμως καὶ προσδοκᾶται μετὰ ἱεροῦ τινος ἐνδιαφέροντος ὑφ' ἁπάντων *διὰ τὴν καλοχρονιά*· δικαίως δὲ θὰ παρεπονεῖτο χωρικός τις πρὸ τῆς κοινότητος, ἐὰν οἱ *Καλόγεροι* δὲν ἤρχοντο *νὰ χορεύσουν εἰς τὸ σπίτι του*. Διὰ τοῦτο τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς ἡμέρας δαπανῶσιν οἱ θίασοι ἐκεῖνοι περιερχόμενοι τὸ χωρίον ἀπὸ αὐλῆς εἰς αὐλήν, ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Μόνον δ' ἀφοῦ λάβῃ πέρας ὁ *ἀγυρμὸς* οὗτος συνέρχονται ἐν τῇ πρὸ τῆς Ἐκκλησίας πλατείᾳ, ὅπου συρρέει μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ ὅλος ὁ πληθυσμὸς τοῦ χωρίου.

Ἐνταῦθα τὰ σκανδαλώδη τῶν θιασαρχῶν παιγνίδια ἐπαναλαμβάνονται μόνον ὡς εἰσαγωγὴ τῆς προκειμένης τελετῆς ὡς καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ ἐν ἀγνοίᾳ ὑπ' αὐτῶν παριστανομένου δράματος, ἐν ᾧ προφανῶς ἐξελίσσονται αἱ κυριώτεραι σκηναὶ τῆς ζωῆς τῶν παθημάτων καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Διονύσου.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ.

ΡΩΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ν. Π. ΓΡΕΚΩΦ

ΤΑ ΠΡΩΤΟΛΕΙΑ

(Ἐκ τῶν σημειώσεων ἀγνώστου φιλολόγου).

Εἴς τινα τῶν μᾶλλον ἐρήμων καὶ ἀποκέντρων ὁδῶν τοῦ Καμοσκβαρέτσιε[1] ἐν μεγάλῃ λιθοκτίστῳ οἰκίᾳ, κειμένῃ ἔναντι βορβορώδους αὐλῆς καὶ κατοικουμένῃ ὑπὸ πλήθους ἐπαιτῶν καὶ πτωχῶν διαφόρων τάξεων, ἐτελεύτησεν ἄνθρωπός τις κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον.

1 Προάστειον τῆς Μόσχας.

Ἡ θλῖψις, ἣν διαχέει περὶ αὐτὸν ὁ θάνατος, ὁπόταν εἰσορμᾷ εἰς οἰκίαν τινὰ μεγάλης πόλεως, αὐθωρεὶ μετατρέπεται εἰς περιέργειαν. Ὅταν οἱ γείτονες ἀνακοινώσωσι πρὸς ἀλλήλους πᾶν ὅ,τι γνωρίζουσι περὶ τοῦ θανόντος, ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἐξαλείφεται ἀμέσως. Περὶ τοῦ μακαρίτου οὐδεὶς ἐγνώριζέ τι· ἠγνόουν μάλιστα καὶ τὸ ὄνομά του. Ἔζη πάντοτε κατάμονος, πρὸς οὐδένα ὡμίλει, οὐδένα ἐδέχετο, καὶ κατεῖχε μικρὸν δωμάτιον, ἐν ᾧ ἀφῆκε τὴν ὑστάτην πνοήν του. Τινὲς μόνον, ἰδόντες αὐτὸν καθ' ὁδὸν περὶ τὴν 7ην ἑσπερινὴν ὥραν, ὅτε οὗτος διηύθυνε τὰ βήματά του πρὸς τὴν λιθίνην γέφυραν, εἶχον παρατηρήσῃ, ὅτι ἦτο λίαν ἰσχνὸς καὶ ἔφερεν ἐνδύματα πεπαλαιωμένα, ὅτι τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ ῥυτίδων, καὶ ἡ κόμη του ἔφερε λευκὰς τρίχας, ὅτι οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἐσβεσμένοι καὶ ἡ ῥάχις του κεκυρτωμένη, ἐν ἑνὶ λόγῳ, ὅτι εἶχεν ὄψιν γέροντος. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἦτο λίαν πενιχρά· κατόπιν τοῦ εὐτελοῦς φερέτρου του, ὅπερ ἔφερε ἀγοραία νεκροφόρος ἅμαξα, ἔβαινεν ἡ γραῖα, ἡ περιποιουμένη αὐτὸν ὅτε ἠσθένει, καὶ ἥτις ἦτο ἡ κληρονόμος ἁπάντων τῶν ἐπίπλων του, καί τις ἁμαξηλάτης, ὅστις ἐμορμύριζέ τι ὀργίλως ὑπὸ τὴν ῥῖνά του — μομφὴν πιθανῶς κατὰ τοῦ ἀποθανόντος — παρὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἤλπιζε νὰ ἀποσπάσῃ πλέον οὔτε ἕνα ποτῆρι ρακῆς.

Τίς ἦτο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, καὶ συνεπείᾳ τίνων ἀγνώστων περιστάσεων ἐν τοιαύτῃ ἀπομονώσει, ἐν τοιαύτῃ στερήσει ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ἐν μέσῳ τῆς ὑπερμεγέθους οἰκογενείας, τῆς ἀνθρωπότητος; Μὴ ἦτο ἐγκληματίας τις ἢ δυστυχὴς συντετριμμένος ὑπὸ τῆς ὀδύνης; Τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπεζήτει τὴν ἀπομόνωσιν— ἀναμφιβόλως οὐδεὶς θὰ ἐμάνθανεν, ἂν μὴ ὑπῆρχεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὅστις καταγράφων τὰ ὑπάρχοντα τοῦ μακαρίτου εὗρεν ἐπὶ τῆς τραπέζης του φάκελλον ἐγγράφων, ἀπευθυνόμενον πρός τινα Λιούβην, ἐπαρχιακὸν ἰατρὸν τοῦ κυβερνείου Χ-φ. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ χειρογράφου τούτου θὰ φωτίσῃ τὸ ζοφῶδες πλαίσιον ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ἡ τετριμμένη αὕτη μορφή, συνεκφέρουσα μεθ' ἑαυτῆς μίαν ἐκ τῶν φοβερῶν ἱστοριῶν, αἵτινες διαδραματίζονται ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, μὴ παρατηρούμεναι ὑπ' οὐδενός, καὶ αἵτινες φθείρουσιν ὑπάρξεις προωρισμένας δι' εὐτυχίαν καὶ κλέος, ῥίπτουσαι αὐτὰς θύματα τῇ ὀδύνῃ καὶ τῇ λήθῃ.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΝ

Εἰς σὲ ἀνήκει, φίλτατε Παῦλε, τὸ ὕστατον τοῦτο τεκμήριον τῆς συνδεούσης τὴν παιδικὴν ἡμῶν ἡλικίαν φιλίας. Εἰς Σὲ ἡ ἐξομολόγησις αὕτη ζωῆς ἑτοίμου νὰ σβεσθῇ κατόπιν μακρῶν καὶ χαλεπῶν δοκιμασιῶν, ζωῆς, ἣν ἀπεπλάνησαν τὰ πάθη, καὶ ἥτις ἀναμφιβόλως, δὲν εἶχε δυνάμεις, ἴσως δὲ καὶ ἀδελφικὴν χεῖρα νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν. Ἂν κατόπιν τόσον μακρᾶς σιωπῆς, τὴν ὥραν, καθ' ἣν τὰ πάντα καθίστανται διὰ τὴν ψυχήν μου ἀνάμνησις, δὲν ἠδυνήθην ν' ἀντιστῶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σοὶ ἀποστείλω τὸν θρῆνον τῆς ἀπελπισίας μου, εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ συγχωρήσῃς τὴν φορὰν τῆς ἀναποδράστου ταύτης ἀνάγκης τῶν δυστυχῶν: τοῦ νὰ ἐκχύσωσι τὴν θλῖψιν ἐν φιλικῇ καὶ ἀφοσιωμένῃ καρδίᾳ; Πολλοὺς κατέβαλον ἀγῶνας πρὸς τοῦτο. Ἐν ὅσῳ διήρκει ἡ κρίσις, δὲν ἤθελον νὰ σοὶ γνωρίσω τὴν θλῖψίν μου. Ἴσως λείψανον ὑπερηφανείας ἔτι ἐδέσμευε τὴν γλῶσσαν μου, καὶ μ' ἐμπόδιζε νὰ παραπονῶμαι διὰ τὰ δεινά, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀποθνήσκω. Ἀλλὰ κατὰ τὴν δύσιν τῆς σβεννυμένης ζωῆς μου τοσοῦτον μὲ βασανίζουσι ταῦτα, τοσοῦτον ἀνυπόφορα γίγνονται, ὥστε ἡ εἱρκτὴ αὐτῶν κατακρημνίζεται αὐτομάτως καὶ ἀφιπτάμενα ἐκεῖθεν ὁρμῶσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς σὲ μετὰ τοῦ ὑστάτου μου χαιρετισμοῦ.

Ἐνθυμεῖσαι τὸ παρελθὸν καὶ τὰ σχέδια ἐκεῖνα, ἅτινα διεγράφομεν, περιπατοῦντες εἰς τὰ δάση τῆς Οὐκραΐνης ἢ ἁλιεύοντες ἰχθῦς, οὓς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἀγρεύσωμεν; Ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ τοὺς ἠγρεύομεν μετὰ τοιαύτας μεγαλοφώνους καὶ ἀδιακόπους συνδιαλέξεις!

Ἐνθυμεῖσαι τὰ κυνήγιά μας, τὸ ὅπλον εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὴν ὑδροδόχην κρεμαμένην ἐκ τοῦ ὤμου — καὶ πάντοτε ἄνευ κυνηγίου, δι' ὃ τόσον ἐγέλων οἱ ἀγαθοὶ γείτονές μας. Ἀλλὰ κατ'ἐξοχὴν ἀπησχόλουν ἡμᾶς αἱ ἐπίμονοι καὶ διαρκεῖς συζητήσεις, ἐν αἷς τοσοῦτον διαφερόντως ἐξεδηλοῦτο ἡ ὑγιὴς κρίσις σου. Καὶ τὰ ἀγαπητὰ καὶ φαντασιώδη ἀνάκτορα, ἅτινα ἀνεγείρομεν καὶ κατερρίπτομεν τοσάκις! Σὺ ὠνειροπόλεις ἥσυχον οἰκογενειακὸν βίον, νεαρὰν καὶ ὡραίαν σύζυγον καὶ τρυφερὰ τέκνα. Ὠνειροπόλεις μικρὰν καὶ ὡραίαν οἰκίαν μετὰ σκιεροῦ κήπου πλήρους ἀνθέων, καὶ ἐπεπόθεις τίτλον ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ, ὅπως ἐκπληρώσῃς ἐντίμως τὴν εὐγενῆ ἀποστολήν σου. Πλεῖστα θέλγητρα εἶχεν ὁ βίος οὗτος τοῦ φοιτητοῦ! καὶ σὺ ἐξετέλεις τὸν σκοπόν σου, ἀγαπητὲ Παῦλε, καὶ πιθανῶς ἦσο εὐτυχής. Ἐγὼ ἤμην μᾶλλον φίλαυτος· σοῦ ἠρεσκόμην εἰς τὸν θόρυβον, τὴν κίνησιν, τὴν λάμψιν, τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βόμβον, περὶ τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον καλοῦσι φήμην. Ἡ καρδία μου ἦτο πλήρης ἐλπίδος, ἡ κεφαλή μου ἔγεμεν ἐκ τῶν θερμῶν ἐκείνων ὀνείρων, ἅτινα μόνον τῇ νεότητί εἰσι προσιτά. Ἐπίστευον ἀκραδάντως εἰς τὸ μέλλον μου, εἰς τὸ εὐτυχὲς στάδιον τοῦ φιλολόγου, τὸ δὲ θέατρον μοὶ παρουσιάζετο ὡς κονίστρα πεπασμένη δι' ἀνθέων, ἐφ' ἧς ὤφειλον ν' ἀνέλθω βροντωδῶς χειροκροτούμενος. Εἶσαι ἰατρὸς καὶ γινώσκεις ἁπάσας τὰς νόσους, ἀλλ' ἀγνοεῖς τὴν νόσον ταύτην, τὸν πυρετὸν τοῦ ἀνθρωπίνου ἔαρος, ὅστις θεραπεύεται ταχύτερον ἢ ὅσον ἐπιθυμεῖ τις.

Ἀνεχώρησα καὶ ἔκτοτε δὲν εἴδομεν ἀλλήλους. Πολλὰ ἔτη, πολλὰ συμβάντα μὲ χωρίζουσιν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι καὶ τὰς ἐλαχίστας ἔτι λεπτομερείας αὐτῆς, ὡς ἂν ἦτο χθές. Ἤμην ὀρφανός· ὁ μόνος εἰλικρινής μου φίλος ἦσο σύ, καὶ σὺ μόνος μὲ συνώδευσας μέχρι τοῦ σταθμοῦ, ὁπόθεν ἔμελλον ν' ἀναχωρήσω ἐφ' ἁμάξης διευθυνόμενος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ. Μισθώσαντες ἀγοραίαν ἅμαξαν ἐκαθίσαμεν ὁμοῦ, ἐπωφελούμενοι δὲ τῶν τελευταίων στιγμῶν, ἐξήλθομεν τῆς πόλεως ἀκολουθοῦντες τὸ λεωφορεῖον. Ἦτο φθινοπωρινὴ πρωΐα, χλιαρὰ καὶ ἀνέφελος. Τὰ πέριξ ἔλαμπον ἐκ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, αἵτινες διῆλθον ἤδη διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου διασκεδασθείσης πρωϊνῆς ὁμίχλης. Ὁ ὁρίζων ἦτο καθαρός. Ἠλαύνομεν ταχέως. Ἐπὶ τέλους τὸ λεωφορεῖον ἔστη, καὶ ἡμεῖς ὠφείλομεν ν' ἀποχωρισθῶμεν. Ἐναγκαλισθέντες ἀλλήλους θερμῶς, ἐπὶ μακρὸν ἐκλαίομεν καὶ ἀντηλάσσομεν ἀσπασμούς... Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ λεωφορείῳ. Τρέχει τοῦτο μεθ' ὅλου τοῦ τάχους· προεκτείνω τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς θυρίδος, καὶ στραφεὶς ὄπισθεν σὲ βλέπω· σὺ ἵστασαι εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ καὶ κινεῖς λευκὸν μανδήλιον. Ἀλλ' ἰδοὺ καμπή, καὶ ἐγένεσο ἀφανής, σὺ ὁ κάλλιστος τῶν φίλων τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Ἡ καρδία μου ἐπλημμύρησεν αἵματος· ἤρξατο τὸ μέλλον... ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, μόνος ὤφειλον νὰ βαδίσω τὴν σκολιὰν τοῦ βίου ὁδόν.

Ἀφιχθεὶς εἰς τὴν πόλιν ἐνῴκησα ἐγγὺς τοῦ θεάτρου ἐξαίρετον οἴκημα, ὅπερ μοὶ ἐφαίνετο λίαν πρόσφορον εἰς τὰ σχέδιά μου. Τοῦτο ἠδυνάμην νὰ ἐκλέξω, ὡς φέρων μεθ' ἑαυτοῦ χιλιάδας τινὰς ρουβλίων — ὅσα ἐκληρονόμησα παρὰ τῶν γονέων μου, καὶ τὰ ὁποῖα ἐθεώρουν τότε ἀνεξάντλητα. Ὁ βίος μου ἦτο ἐξησφαλισμένος μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Γνωρίζεις, ὅτι οὐδέποτε ᾐσθάνθην κλίσιν πρὸς τὴν σπατάλην, καὶ αἱ ἕξεις μου δὲν ἦσαν καταστρεπτικαί. Ἐκτὸς τῆς ἐπιτυχίας ἐν τῷ σταδίῳ μου οὐδένα ἕτερον εἶχον σκοπόν. Οὐδὲν ἄλλο προσέκρουσεν εἰς τὴν φιλαυτίαν μου, καὶ ἐνησχολήθην μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐργασίαν μου, πρὸς συγγραφὴν δράματος, ἐν ᾧ θὰ ἐξέχεον ἅπασαν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν νεότητά μου. Διηρχόμην ὁλοκλήρους ὥρας πρὸ τοῦ γραφείου μου, ὅπερ ἐγκατέλειπον μόνον κατὰ τὴν ἑσπέραν, ἵνα πορευθῶ εἰς τὸ θέατρον. Ὁ φιλόπονος καὶ μονήρης οὗτος βίος διήρκεσεν ἐπί τινας μῆνας.

Παρετήρησά ποτε κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναπαύσεως—ὁπόταν βαδίζῃς κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου σου ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ἐμπνεύσεως— ὅτι ἀπέναντι τῶν παραθύρων μου ἐν τῇ γειτονικῇ οἰκίᾳ κατῴκει ὡραία γείτων.

Ἦτο αὕτη νεαρὰ κόρη δεκαεπταέτις, ξανθή, μὲ ἁπαλὸν ἐρύθημα καὶ δροσερὰ ὡς κατάρρητοι ὑπὸ δακρύων μειδίαμα. Ὀφρῦς, χεῖρας, πόδας, τὰ πάντα εἶχεν ἐξαίρετα. Ὁπόταν εἰς τὴν λάμψιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἠρείδετο ἐπὶ τοῦ παραθύρου ἐν μέσῳ γαστρῶν ἐξ ἀνθέων καὶ κλωβοῦ μετὰ καναρίου ἦτο θελκτικωτάτη.

Μετὰ τὸν πρῶτον φόρον τῆς ἐκπλήξεως προελθόντα ἐκ τοῦ κάλλους της, κατεπλάγην ἐκ τῶν διαφόρων ἄλλων τρόπων τῆς νεάνιδος ταύτης· ὁτὲ μὲν ἀπέρριπτε τὸ ἐργόχειρόν της, ἀνηγείρετο, ἐλάμβανε βιβλίον τι, καὶ βαδίζουσα ἐμπρὸς ὀπίσω, ἤρχιζεν ἀπαγγέλουσα· ὁτὲ δὲ ἵστατο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ἀνύψου τὰς χεῖρας, καὶ ἐγονυπέτει — καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνετο ἑκατοντάκις κατὰ σειράν. Ἀκολούθως ἠκούοντο θρῆνοι, στεναγμοί, κραυγαὶ ἐκπλήξεων· οἱ ὀφθαλμοί της ὁτὲ μὲν ἐπληροῦντο δακρύων, ὁτὲ δὲ ἐκινεῖτο εἰς καγχασμούς.

Μετά τινας ἡμέρας τὸ αἴνιγμα ἐλύθη· μοὶ ἐξήγησαν, ὅτι ἡ γείτων μου σπουδάζει τὴν δραματικὴν τέχνην, ἐπιθυμοῦσα νὰ καταστῇ ἠθοποιός! Ἐννοεῖς, φίλε μου, ὁποίαν ἐντύπωσιν μοὶ παρήγαγεν ἡ λέξις αὕτη;

Νὰ ἔχω αὐτὴν πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, αὐτήν, ἀκτινοβολοῦσαν ἐκ νεότητος καὶ κάλλους, διδασκομένην τέχνην, πρὸς ἣν ἀφιέρωσα ἅπασαν τὴν ζωήν μου, ποῖον ἄλλο ὡραιότερον θέλγητρον διὰ νεανίαν ἐνθουσιώδη οἷος ἐγώ;

Ταχέως ἠράσθην τῆς Κάκιας (τοιοῦτον ὄνομα ἔφερεν ἡ νεᾶνις). Ἡ πατρικὴ στοργή, ἣν ἔτρεφον πρὸς τὸ δράμά μου, εἶχεν ἤδη ἀντίζηλον τὸν ἔρωτα. Μεγάλην δ' εἶχε σημασίαν δι' ἐμὲ ὁ πρὸς τὴν Κάκιαν ἔρως.... Τὸ ν' ἀγαπήσῃ αὐτὴ ἑαυτὴν ἦτο τὸ πᾶν δι' ἐμέ. Ἐκτοτε ὁ βίος μου δύο εἶχεν ἐλατήρια «τὴν Κάκιαν καὶ τὸ δράμά μου» — «τὸ δράμά μου καὶ τὴν Κάκιαν». Τὸ πᾶν συνεκεντρώθη ἐν τῇ διπλῇ ταύτῃ λατρείᾳ, τῇ πληρούσῃ τὴν καρδίαν μου.

Τί νὰ σοὶ εἴπω ἀκόμη; Γνωρίζεις πιθανῶς τί ἐστιν ἔρως. Τὸ πρῶτον ἤδη ἐδοκίμαζον τὸ αἴσθημα τοῦτο, ὅπερ ἀπεκάλυπτε νέον ὅλως ὁρίζοντα πρὸ τῶν καταγοητευμένων ὀμμάτων μου. Τὸ πρῶτον ἤδη ἠσθανόμην, ὅτι ζῶ ἐν εὐρυχωρίᾳ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, ἣν μοὶ ἔδωκεν ἡ φύσις. Ἀπερρόφων τὴν ζωήν, ὡς ἀπορροφᾷ τὴν ἐαρινὴν αὔραν νεαρὸς ἵππος διαστέλλων τοὺς μυκτῆρας. Ἐν ἐμοὶ ὑπῆρχεν ἤδη πάθος ἄνευ τοῦ ὁποίου πᾶν κτίσμα θ' ἀπεψύχετο ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἡ ἡμέρα μοὶ ἐφαίνετο λαμπροτέρα, αἱ περὶ ἐμὲ ὑπάρξεις ἀγαθότεραι, ὡς εἰ νέον, εὐγενέστερον αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰς φλέβας μου, ἡ δὲ ζωὴ ἀνέδιδεν ἰδιάζουσάν τινα καὶ ἄγνωστον γοητείαν. Ἠσθανόμην ἐν ἐμαυτῷ τοσαύτην δύναμιν, ὥστε νὰ σφίγξω εἰς τὰς ἀγκάλας μου ὅλον τὸν κόσμον, τοσαύτην ἀγαθότητα ἐν τῇ καρδίᾳ, ὥστε νὰ ἐπαρκέσῃ, ὅπως καταστήσῃ εὐδαίμονα ἅπασαν τὴν ὑφήλιον. Ἠγάπων τὴν Κάκιαν, ἐπόθουν νὰ τὴν ἀποκτήσω... Ὁποία μέθη! Ὁποία ἀκτινοβολία πανταχοῦ! Ὁποῖοι ὕμνοι ἐκστάσεως θ' ἀπεσπῶντο ἐκ τῆς καρδίας! Ἦσαν ταῦτα ὁρμαὶ ἀετιδέος, δι' ἑνὸς πτερυγίσματος ποθοῦντος ν' ἀναθῇ εἰς τὸν ἥλιον.

Φεῦ, νεότης, νεότης! Ἂν ἐγνώριζε τὴν ἰσχὺν καὶ τοὺς θησαυρούς, οὓς κατέχει!

Ἂν ἐγνώριζεν! Ἀλλὰ διὰ τί ἐπανέρχομαι εἰς τὴν παρελθοῦσαν χαρὰν καὶ διὰ ματαίων παραπόνων ἀμαυρῶ τὴν λάμψιν ἡμερῶν, αἵτινες οἴμοι δὲν ἐπανέρχονται πλέον;

Νὰ σοὶ διηγηθῶ περὶ ὅλων τούτων τῶν συγκινήσεων τοῦ ἀναφυομένου ἔρωτος, περὶ τῶν φόβων, τῶν πόθων, τῶν θλίψεων, τῶν ἐλπίδων; περὶ ὅλων τῶν παιδικῶν, τῶν ἀφελῶν μέσων, ἅτινα μετῆλθον, ὅπως εἰσέλθω εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γείτονός μου· — περὶ ὅλων τούτων τῶν συμβάντων — τῶν κενῶν δι' ἐκείνους, οἵτινες οὐδὲν ἔχουσιν ἀτομικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλ' ὑπερμέτρως σοβαρῶν διὰ τοὺς λαβόντας ἐνεργὸν εἰς αὐτὰ μέρος; Ἡ Κάκια ἦτο σεμνοπρεπὴς καὶ θελκτικὴ ὅσον καὶ ὡραία. Ἐκείνη εἶχεν ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν, ἐγὼ ἤγον τὸ 23ον. Ἐκείνη δὲν εἶχεν οἰκογένειαν, ἐγὼ ἤμην ὡσαύτως ὀρφανός. Ἐκείνη ἤθελε νὰ γείνῃ ἠθοποιός, ἐγὼ δραματουργός! ἐκείνη ἦτο γυνὴ καὶ ἐγὼ ἐλάτρευον τὸ κάλλος της· ἡ καρδία της ἦτο ἐλευθέρα, ἡ ἐμὴ ἐνέκλειεν αὐτὴν, — καὶ ἡ Κάκια μὲ ἠγάπησεν.

Αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς προσεδόκων συνέντευξιν, ὑπῆρξαν αἱ κράτισται τῶν ἡμερῶν τοῦ βίου μου. Εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἀναλαμβάνει ὑπ' εὐθύνην του τὴν τύχην ἀγαπωμένης γυναικός, ἐνυπάρχει εὐγενής τις ὑπερηφάνεια, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς προστασίας, ἣν παρ' αὐτοῦ ἀναμένουσιν. Αἰσθανόμενος τὴν ἐφ' αὐτοῦ ἐρειδομένην χεῖρα ἀσθενοῦς ὑπάρξεως, ἐννοεῖ ἅπασαν τὴν εὐθύνην, ἣν ἀναλαμβάνει, ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν ἐμπνέει, καὶ τὸ βῆμα αὐτοῦ καθίσταται σταθερώτερον, αἱ σκέψεις σου σοβαρώτεραι, αἱ πράξεις μᾶλλον προβεβουλευμέναι, διότι ἀπὸ τοῦδε βαίνει οὗτος διπλοῦς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ βίου. Ἡ συναίσθησις τῆς ἰσχύος πάντοτε συνεπάγεται τὴν προστασίαν. Μήπως ἐν αὐτῇ ἔγκειται ἡ ἀρχὴ τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου, ὅπερ μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἐπιζητῶμεν δι' ἑαυτοὺς φίλην;

Ἐπὶ τέλους ἦλθε παρ' ἐμοί, κ' ἐγὼ ἄνευ φόβου ἐνετρύφων ἐν τῇ νέᾳ καταστάσει μου. Ἡ Κάκια ἦτο ἀξία λατρείας. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνεκάλυπτον ἐν αὐτῇ νέον τι θέλγητρον, μὴ παρατηρηθὲν προηγουμένως, κρυπτομένην τινὰ ἱκανότητα, ἀναγκάζουσάν με νὰ ἀγαπῶ αὐτὴν ἔτι μᾶλλον.

Ἀλλ', ὡς ἐννοεῖς, αἱ ἀμοιβαῖαι διαχύσεις, μὲ ἠνάγκασαν νὰ παραμελήσω τὸ δράμά μου, ὅπερ ἐν τῷ πρὸς τὸν ἔρωτα ἀγῶνι ὑπέστη ἥτταν δεινήν. Παρετήρησα, ὅτι νὰ καύσῃ τις ταὐτοχρόνως θυμίαμα ἐπὶ δύο βωμῶν εἶνε ἀδύνατον. Μετ' οὐ πολὺ ἀνέλαβον τὴν ἐργασίαν μου μετὰ νέου ζήλου, ἥτις προώδευσεν ἀρκούντως. Τὸ δρᾶμα ἔβαινεν ἐπιτυχῶς καὶ κατὰ ἐμὴν γνώμην ἦτο ἄξιον χειροκροτήσεων. Ἡ πατρικὴ στοργὴ εἶνε τοσοῦτον ἐπιεικὴς, ὥστε δι' αὐτὴν δὲν ὑφίστανται οὔτε δύσμορφα οὔτε ἀνάπηρα τέκνα. Οὐδ' ἐφαντάσθην κἂν ποτε νὰ χωρίσω ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὸ δημιούργημα τοῦ ἐγκεφάλου μου ἀπὸ τῆς φίλης μου, τῆς πληρούσης τὴν ζωήν μου. Διὰ τοῦτο εἰς τὰς περὶ μέλλοντος ὀνειροπολήσεις μου εἶδον μεθ' ὁπόσης ἐκστάσεως ἔβαινον αὗται ἀλληλουχούμεναι. Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ κυριώτερον πρόσωπον ἐν τῷ δράματί μου προώριζα διὰ τὴν Κάκιαν, οὐδόλως μεριμνῶν περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ παρουσίαζαν εἰς τὸ κοινὸν ἠθοποιόν, μὴ προσκληθεῖσαν ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ θεάτρου, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ δρᾶμα ἄγνωστον πρὸς αὐτήν. Ὅταν εἴμεθα εὐτυχεῖς καὶ καθ' ἑκάστην ἐσπέραν κοιμώμεθα ἡσυχοι, εἴμεθα πάντοτε ἀμέριμνοι καὶ εὔπιστοι· διὰ τοῦτο, οὐδόλως σκεπτόμενος περὶ τῶν κωλυμάτων, ἅτινα ὤφειλον νὰ ἀποσοβήσω, ἡτοιμάσθην πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων μου.

Ἐγὼ αὐτὸς ἀνέλαβον τὴν μόρφωσιν τῆς Κάκιας. Εἶχον ἰδίαν μέθοδον. Ἠρξάμεθα ἐκ τῆς γραμματικῆς, τῆς ρητορικῆς, τῆς ἱστορίας. Ὁ ἔρως μὲ κατέστησε καὶ διδάσκαλον.

Ἡ Κάκια ἐδίψα μαθήσεως καὶ ἦτο θαυμασίως εὐμαθής. Μετ' ἐκτάκτου ἀγχινοίας ἀντελαμβάνετο τῶν μαθημάτων, ἅτινα τῇ ἐδίδασκον. Ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου ἐνόει τὰ πάντα. Θαυμάσια ἦσαν τὰ μαθήματα ταῦτα, καθ' ἃ ἡ ἐπιστήμη μετεδίδετο ἐν διαλέξεσι. Μετὰ σοβαρότητος ἠρχίζαμεν τὸ ἔργον μας, ἀλλ' ἡ φαιδρότης, ἡ πληροῦσα τὰς εὐτυχεῖς ἡμῶν καρδίας, συχνάκις παρημπόδιζε τὰς ἐνασχολήσεις μας· ἐνίοτε ὅπως μεταδώσωμέν τι πρὸς ἀλλήλους, ἢ ὅπως διηγηθῶμεν περὶ συμβάντος τινὸς οἱουδήποτε, ἡ ἐργασία διεκόπτετο, τὸ βιβλίον ἐλησμονεῖτο, καὶ στασιάζουσα ἡ μαθήτρια οὐχὶ σπανίως ἐπετίμα τὸν διδάσκαλον, λίαν εὐαρεστούμενον διὰ τὴν στάσιν της ταύτην. Ταχέως ὅμως μειδιῶντες ἐτείνομεν ἀλλήλοις τὰς χεῖρας, ἐρευρίσκοντες νέαν παρομοίαν ἔριδα ὑπὸ τὰς αὐτὰς περὶ συμφιλιώσεως συνθήκας.

Ταχέως μετέβημεν πρὸς τὴν εἰδικωτέραν διδασκαλίαν τῆς ὑποθέσεως, ἀναγινώσκοντες δραματικὰ ἔργα. Κατέδειξα τῇ μαθητρίᾳ μου τὴν ὡραιότητα τῶν καλλίστων συγγραμμάτων διασήμων δραματουργῶν, ἡρμήνευσα αὐτῇ, πῶς πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ αἰσθανθῇ τὰ αἰσθήματα ἐκεῖνα, ἅτινα ὤφειλε νὰ ἐκφράσῃ, γενομένη κάτοπτρον ἀντανακλῶν τὴν ἰδέαν τοῦ συγγραφέως, ὥστε εἰς τὰ χείλη αὐτῆς νὰ φαίνηται αὕτη ζῶσα. Οὕτω πως ἐνόουν τὸν προορισμὸν τοῦ συγγραφέως, καὶ συνεπείᾳ τῶν κανόνων μου τούτων ἡ Κάκια ὤφειλε νὰ γείνῃ μεγάλη καλλιτέχνις, ὡς πράγματι καὶ ἔγεινε μετέπειτα. Ἐννοεῖται, ὅτι ὡς συγγραφεὺς καὶ διδάσκαλος κατ' ἐξοχὴν, ἐγύμνασα αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔμελλε νὰ ὑποδυθῇ, καὶ ὅπερ ἐγράφη ἀποκλειστικῶς δι' αὐτήν.

Ἐκείνη δὲ ἐξέμαθεν ἐκ στήθους τὸ μέρος της καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας ἔτι λεπτομερείας. Ἔπρεπε νὰ τὴν ἴδῃς μεθ' ὁποίας τέχνης καὶ χάριτος ὑπεκρίνετο ἄνευ τῆς ἐλαχίστης δυσχερείας. Ὡς ὁ Πυγμαλίων, ἐθεώμην τὸ ἐμψυχωθὲν ἄγαλμά μου, καὶ ἐγαυρίων, διότι κατώρθωσα νὰ ἀναπλάσω

τοιοῦτον θαυμάσιον κάλλος. Ἐδοκίμαζον τὴν ὑψίστην ἡδονὴν τοῦ Ἕλληνος γλύπτου· ἀλλ' ἐγὼ ἤμην εὐτυχέστερος ἐκείνου· ἤμην πεπεισμένος περὶ τοῦ ἔρωτος τῆς Γαλατείας μου.

Τὸ δρᾶμά μου ἐπερατώθη συγχρόνως μετὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Κάκιας, καὶ δὲν εἶχον νὰ σκεφθῶ περὶ ἄλλου τινὸς ἢ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καλλιτέρων μου πόθων: τῆς διδασκαλίας τοῦ δράματος καὶ τοῦ πρώτου δοκιμίου ἐν αὐτῷ τῆς Κάκιας μου.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὡς εἰ καθηῦδον νήδυμον ὑπὸ τὴν γοητείαν τῆς εὐδαιμονίας μου. μέχρι τοσούτου βαθμοῦ συνεκέντρωσα ἅπαντα τὸν βίον μου ἐν τῇ οἰκογενειακῇ χαρᾷ, ἐν τῇ οἰκιακῇ ἑστίᾳ, ὥστε παρημέλησα τελείως νὰ συνάψω γνωριμίας. Ἤμην πάντοτε μόνος, ὡς ἤμην, ὅτε τὸ πρῶτον ἦλθον εἰς τὴν πόλιν. Διευθυντὴν θεάτρου οὐδένα ἐγνώριζον. Τρεῖς παρῆλθον μῆνες, ἀφ' ὅτου ἠγάπησα τὴν Κάκιαν, καὶ αἱ περὶ αὐτῆς καὶ τοῦ μέλλοντός της φροντίδες μου ἀπερρόφησαν ἐντελῶς ἁπάσας τὰς σκέψεις μου. Ἐκ τῶν συχνοτάτων τούτων φροντίδων, ἐκ τῆς συγκράσεως ταύτης τῶν ψυχῶν, τὸ πάθος μου ὁσημέραι ἐκρατύνετο γενόμενον σπουδαιότερον. Κατενόουν τὰς ὑποχρεώσεις μου, καὶ διέβλεπον ὅτι αἱ ἀμοιβαῖαι ἡμῶν σχέσεις δὲν ἦσαν αἰσθήματα παροδικὰ ἀλλ' ἔρως ἀκραιφνὴς καὶ ἐγκάρδιος, ὃν ἐπεθύμουν νὰ παρατείνω καθ' ὅλον μου τὸν βίον, ἀφοῦ ἤθελε συνδέσῃ ἀρρήκτως ἡμᾶς. Καὶ συνεπείᾳ τούτου πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον ἀποφασίσῃ, ὅπως τὴν νυμφευθῶ. Τὸν πόθον τοῦτον ἐπὶ μακρὸν ἐθώπευον ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἀποκρύπτων αὐτὸν ἀπὸ τὴν Κάκιαν, καὶ σκοπῶν νὰ τὸν διακοινώσω αὐτῇ ὡς γέρας κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν θριάμβου. Ἐπταισα ἴσως σιωπήσας. Ἀλλ' εἶχεν ἄρά γε τοῦτο ἐπήρειάν τινα ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων; Ἀγνοῶ. Ὦ ἂν τοῦτο ἦτο τὸ λάθος μου, τὸ ἐπλήρωσα πολὺ ἀκριβά...

Ἐκ τῶν πρώτων φίλων τῆς Κάκιας μία ἀπέμεινε μόνον, νεᾶνις, ἣν ἐγνώριζε παιδιόθεν ἡ Νάγκια Λήπην. Ἡ Νάγκια παρεσκευάζετο ὡσαύτως διὰ τὴν σκηνὴν, καὶ ἐδιδάσκετο τὴν ὑποκριτικὴν ὑπὸ τινος διασήμου ἠθοποιοῦ προστατεύοντος ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν της καὶ λίαν εὐνοουμένου ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ θεάτρου. Ἡ Νάγκια ἦτο εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν, καὶ εἶχεν ὅλα τὰ προσόντα καλῆς ἠθοποιοῦ διὰ τὸ πρόσωπον θαλαμηπόλου. Ἀδύνατον νὰ εὕρῃ τις παγουργοτέρους ὀφθαλμούς, ἀνασεσυρμένην μικρὰν ῥῖνα καὶ ροδοχρόους παρειὰς μετὰ λακκίσκων ὡς ἐκείνης. Ἐκτὸς τούτου πάντοτε εὔθυμος, ζωηρά, φιλόγελως, πάντοτε ἀμέριμνος καὶ φίλερις, ἐνίοτε μάλιστα αὐθάδης εἶχε καρδίαν ἀγαθήν, ὅπερ ἀπέπλυνεν ἅπαντα τὰ ἐλαττώματά της. Μᾶς ἐσκέπτετο μόνη, καίτοι δὲ αἱ ἐπισκέψεις της οὐδόλως ἦσαν ὠφέλιμοι διὰ τὴν Κάκιαν, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ τρόποι της οὐδόλως μοὶ ἤρεσκον, ὁ αἰωνίως ὅμως εὔθυμος χαρακτὴρ της διεσκέδαζε τὴν Κάκιαν, καὶ δὲν ἤθελον νὰ τὴν στερήσω τῆς εὐχαριστήσεως ταύτης.

Πρωΐαν τινὰ ἡ Νάγκια ἔδραμε παρὰ τῇ φίλῃ της. Οἱ ὀφθαλμοί της ἔλαμπον, ἐμειδία, ἡ φωνή της ἦτο ἠχηροτέρα τοῦ συνήθους. Εἰσελθοῦσα εἰς τὸν θάλαμον, ἔρριψεν ἐπὶ καθέδρας τὸ βουρνούζιον καὶ τὸν πῖλόν της, καὶ ἤρξατο χορεύουσα. Ἤμην κ' ἐγὼ παρών. Ἐθεώμεθα αὐτὴν γελῶντες, ἐξοικειούμενοι πρὸς τὰς πρωτοτύπους ταύτας πράξεις της. Αἴφνης ἔστη ἐν μέσῳ τοῦ θαλάμου.

— Φίλοι μου! εἶπε, κάθε ἐργασία πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὸν μισθόν της· συγχαρῆτέ με.

— Πῶς; εἶπεν ἡ Κάκια.

— Τέλος πάντων εἶμαι ἠθοποιός, μ' ἐδέχθησαν εἰς τὴν σκηνήν.

— Ἀλήθεια;

— Διὰ τὸ πρόσωπον θαλαμηπόλου, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀπὸ τὴν κορυφὴ ἕως τὰ νύχια. Εἶν' ἀλήθεια ὅτι ὁ μισθὸς δὲν εἶνε μεγάλος· ἀλλὰ δὲν γίνεται δὰ καὶ ἀμέσως - ἀμέσως. Πρέπει νὰ γείνῃ ἡ ἀρχὴ κ' ἔπειτα πλέον πρῶτα ὁ Θεὸς θὰ πάῃ ἐμπρός.

Τὴν συνεχάρημεν ἐγκαρδίως διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἐπιτυχίαν της. Μετὰ τὰς περιπτύξεις καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς τῆς Κάκιας αὕτη τὴν ἐσταμάτησε.

— Στάσου, στάσου, Κάκια, εἶπεν ἀπαλλασσομένη τῶν χειρῶν της. Γνωρίζω ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῶν συμπαθειῶν σας, ἀλλὰ τώρα πρόκειται καὶ περὶ ὑμῶν. Σὺ χωρὶς ἄλλο θὰ γείνῃς δεκτὴ εἰς τὸ θέατρον καὶ τὸ δρᾶμα τοῦ Ἀρκαδίου Μιχαήλοβιτς θὰ παιχθῇ. Εἶνε μία λαμπρὰ περίστασις. Νὰ μὴ σώσω, ἂν σᾶς λέγω ψέμματα. Βασισθῆτε εἰς ἐμέ, καὶ ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὰς φροντίδας μου, θὰ μοῦ δώσητε τὸ πρόσωπον τῆς ἀκολούθου εἰς τὸ δρᾶμά σας, προσέθηκεν ἀποτεινομένη πρὸς ἐμέ, καὶ τότε θὰ εἶμαι βεβαία περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν πρωτολείων. Καὶ τώρα, χαίρετε! Πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μελλούσας φίλας μου.

Μετὰ σπουδῆς ἀνέλαβε τὸν πῖλον καὶ τὸν ἐπανωφόριόν της καὶ ἐξῆλθε.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑνὸς ὁ βουλευτὴς Λακωνίας καὶ πρώην ὑπουργὸς Νικόλαος Παπαμιχαλόπουλος. — Ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ κυρίου Λομβάρδου ἐδειν ώθη πάλιν κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας. — Κατέπλευσεν εἰς Κεφαλληνίαν Ἰταλικὸς στόλος. — Ἀποδεχθέντος, ὅτι αἱ ἄγονοι γαῖαι τοῦ Κερατσινίου εἶνε πρόσφοροι διὰ φυτείας ροδεῶν, ἡ Κυβέρνησις ἀποφάσισε νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτας πρὸς παραγωγὴν ροδελαίου. — Ὑποβληθήσεται Νομοσχέδιον εἰς τὴν προσεχῆ τῆς Βουλῆς Συνόδου, δι' οὗ συνιστᾶται Σχολὴ Τορπιλλητῶν, ἐν ᾗ θὰ κατατάσσωνται μηχανικοὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ὁπαξιωματικοὶ καὶ ναῦται, οἵτινες μετὰ διετῆ ἢ τριετῆ φοίτησιν θὰ καταρτίζωνται τέλειοι τορπιλληταὶ λαμβάνοντες καὶ εἰδικὸν πτυχίον. — Συνεστάθη ἐπιτροπεία ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, εἰς ἣν ἀνετέθη νὰ μελετήσῃ τὴν Ναυτικὴν Ποινικὴν Νομοθεσίαν, καὶ νὰ καταρτίσῃ νομοσχέδιον, δι' οὗ νὰ συμπληρῶνται τὰ ἐν αὐτῇ κενά. — Ἐνεκρίθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἐν Αἰδινίῳ Κασσαβετείου καὶ Τραπεζουντιδείου Γεωργικοῦ Σχολείου, καθ' ὃν τὰ μὲν ἔσοδα ἀνέρχονται εἰς 76,148 δρ. τὰ δ' ἔξοδα εἰς 56,512.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἐπεσκέψατο τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον εἰς Βερολῖνον, ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ βασιλεὺς τῆς Δανίας. — Ἡ Γαλλία ἐπεστράτευσεν ὀκτὼ θωρηκτὰ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἐνεργοῦ στόλου της. — Ὁ κλέπτης τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου Ραυτόπουλος κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ κακουργοδικείου τοῦ Σηκουάνα εἰς πενταετῆ εἱρκτήν. — Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μόσχας ἀπέκλεισε τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς ἐν αὐτῷ φοιτήσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ μετὰ τούτων συγχρώτισις καθίσταται τοῖς Ρώσσοις φοιτηταῖς ἐπιζήμιος.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ὁ ἄρτι ἀφικόμενος ἐξ Ἀγγλίας ὁμογενὴς καλλιτέχνης κ. Προκοπίδης, ὅστις ἐν πολλοῖς αὐτόσε διαγωνισμοῖς ἠρίστευσε καὶ ἐτιμήθη διὰ διαφόρων χρυσῶν μεταλλίων ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, ἐκθέτει ἀξιόλογα σχέδια πρὸς ἐκτύπωσιν ὑφασμάτων βαμβακερῶν, καὶ πρὸς ὕφανσιν μεταξωτῶν καὶ ταπήτων. Ἐπίσης καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ δεσποινὶς Σμαράγδα Προκοπίδου ἐκθέτει φὸν ἐκ μετάξης διανθὲς μετὰ πολλῆς ἐπιτηδειότητος εἰργασμένον.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Παρὰ τὸν περίβολον τοῦ Ζαππείου ἀνεκαλύφθη τάφος Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἐν ᾧ εὑρέθησαν 40 τρίλοβα χρυσᾶ φύλλα, μικρὸς δακτύλιος χρυσοῦς, λίθος ὀυσσινόχρους περίχρυσος, κάτοπτρον τεθραυσμένον ἄνευ λαβίδος καὶ τινα ἄλλα ἀντικείμενα. — Ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνεκαλύφθησαν δέκα τάφοι μὴ παρασχόντες ὅμως εὑρήματα, διότι φαίνονται τάφοι πτωχῶν.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Ὁ ἰατρὸς Σταϊσλαος Buisson ἐκληροδότησε τῇ Ἰατρικῇ Ἑταιρείᾳ τῶν Παρισίων τὸ ποσὸν 200,000 φρ. πρὸς ἴδρυσιν ἐτησίου βραβείου, ὅπερ θ' ἀπονέμεται εἰς τοὺς ἀνακαλύπτοντας τὰ μέσα θεραπείας τῶν νοσημάτων ἐκείνων, ἅτινα θεωροῦνται νῦν ἀνίατα. — Νέον φάρμακον ὑπέβαλεν τῇ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημείᾳ τῶν Ἐπιστημῶν κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν γεωμήλων ὁ κ. Δουσάρτρ. Εἶνε τοῦτο μίγμα ὀξειδίου χαλκοῦ καὶ τιτάνου ἐν ἀναλογίᾳ 6 χιλιογράμμων ὀξειδίου χαλκοῦ καὶ 6 χιλιογράμμων τιτάνου ἐν 100 λίτραις ὕδατος, δι' οὗ δέον νὰ ποτίζωνται αἱ γαῖαι, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ τῆς ἀσθενείας δηλ. ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῶν κηλίδων ἐπὶ τῶν φυλλωμάτων. Πείραμα γενόμενον πρό τινος ἐπέτυχε πληρέστατα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἐν τινι θεάτρῳ τῆς Ἐνετίας παρασταθήσεται προσεχῶς ἀρχαῖόν τι μελόδραμα τοῦ Πατζιέλλου, ὅπερ ἀπὸ αἰῶνος ὁλοκλήρου δὲν ἀνεβιβάσθη ἐπὶ σκηνῆς. La Scuffiara. Ἐπανερχόμεθα πρὸς τὸ παρελθόν! ἀναφωνοῦσιν αἱ ἀγγέλλουσαι τοῦτο Ἰταλικαὶ ἐφημερίδες. — Καλλιτεχνικὴ συζήτησις διεξάγεται μεταξὺ Ἰταλῶν καὶ Γάλλων, διότι δύο ἐκ τῶν τελευταίων οἱ κ. κ. Godard καὶ Blau συνθέτουσι μελόδραμα ὑπὸ τὸν τίτλον *Δάντης καὶ Βεατρίκη*. Τὸ τοιοῦτον θεωροῦσιν ὡς ἱεροσυλίαν οἱ Ἰταλοί, μὴ ἐννοοῦντες, πῶς ὁ μέγας ποιητὴς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μελοδραματικὸς ἥρως. Καὶ οἱ μὲν Γάλλοι ἀντιτάσσουσιν, ὅτι καὶ ὁ Δονιζέττης ἐμελοδραματοποίησε τὸν *Τορκουάτον Τάσσον*, ἀλλ' οἱ Ἰταλοὶ μὴ πειθόμενοι ἐκδικοῦνται προκηρύσσοντες μέγαν μιμικὸν χορὸν (balleto) φέροντα τὸν τίτλον: Ναπολέων ὁ Μέγας ἐν Μόσχᾳ! — Ἐπαπειλεῖται... ναυτικὴ διαδήλωσις! Ὁ διάσημος κλειδοκυμβαλιστὴς Κάρολος Χαλλέ, εἰς ὃν ἀπένειμε δίπλωμα εὐγενείας ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, ἐνυμφεύθη τὴν διάσημον ἐπίσης τετραχορδίστριαν κ. Νόρμαν-Νερούδα.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Συμβούλῳ. Αἱ προξενήτριαι εἶνε ἀρχαία φυλή... Ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν προπατόρων μας προμνήστριαι ἢ προμνηστρίδες καὶ κύριον εἶχον ἐπάγγελμα τὸ νυμφεύειν· τὰ δὲ ἐν Ἑσπερίᾳ πρακτορεῖα γάμων εἶνε μίμησις Ἑλληνικὴ καὶ αὐτά. — *Οἶκ.* Tu occurebas dignus... — *Ἔκ.* Φαίνεται, ὅτι δὲν ζῆτε ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ ἀγνοεῖτε τὰς ἐν τῇ οἰνοποιΐᾳ μας προόδους καὶ δὴ τοὺς ἐρυθροὺς οἴνους Ζάννου. Θὰ τὰ εἴπωμεν κατὰ τὴν ἔκθεσιν. — ΒΤ. ΑΠ. ΜΣ. *Κ)πολιν.* Φ. Δ. Ι. Μ. Τ. Ν. Ι. Σ. *Ἀστακόν.* Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — *Κέντρωνι.* Θὰ μᾶς ἐξελάβετε ὡς μάγους ἢ γόητας . . . Ἂν ἐγινώσκομεν καὶ ἡμεῖς τὸ καταπαῦον τὰς ἐθλίψεις *Νηπενθὲς* ἢ τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ Κίρκη μετεμόρφου τοὺς ἀνθρώπους εἰς χοίρους (τὸ τελευταῖον τοῦτο μόνον οἱ δήμαρχοί μας τὸ γνωρίζουσι) θὰ τὰ μετεχειριζόμεθα μὲ πολλὴν δικαιοσύνην. —Μ. Σ. *Κ)πολιν.* Αἱ δύο σειραὶ τῶν φύλλων τῶν περιεχόντων τὰς *Σελίδας ἐκ τῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Γερμανικῆς ἑνότητος* τοῦ κ. Καζάζη ἀπεστάλησαν. Θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὰς ἀποστολάς, ὑφ' οὓς ὅρους εἴπομεν. — *Κερκυραίῳ.* Ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ ἀλλὰ καὶ ἡ Ζάκυνθος ἐκ πατρὸς καὶ ἡ Ἤπειρος ἐκ μητρὸς (τὸ γένος Παραμυθιώτου) διημφισβήτησαν τὴν καταγωγήν του. — Α. Π. Α. *Παρισίους.* — Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἄρτι ἀφικομένου αὐτόσε ἡμετέρου συνεργάτου κ. Πολέμη εἶνε : Boulevart St. Michel 31. — *Ἀλ.* Προνόμιον ἐκτάκτου τιμῆς ἕνεκα ἀπενέμετό ποτε ὑπὸ τῶν Σουλτάνων εἴς τινας εὐνοουμένους των τὸ ἑξῆς : Ἐν περιπτώσει ἐγκλήματός των βαρέος νὰ μὴ ἀπαγχονίζωνται, ὅπως οἱ συνήθεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ νὰ κοπανίζωνται ἐντὸς . . . μεγάλου ἰγδίου. Τὸ προνόμιον τοῦτο, ὅπερ ἐκ γενεᾶς κέκτηται καὶ ὁ Σουλτάνος, εἶνε διαδοχικόν. — *Σαπφοῖ.* Σᾶς συνιστῶμεν τοὺς ἑξῆς στίχους ὡς ὑπόδειγμα: Ἐὰν ἀποτύχητε καὶ εἰς αὐτοὺς τότε . . . οὐδέποτε θὰ γείνητε μέγας ποιητής. . . διότι ὑποθέτομεν, ὅτι *ὑποκρίνεσθε* τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ καὶ γυνὴ ἂν εἶσθε ἡ συμβουλὴ ἰσχύει.

Et gai, gai, gai, gai, gai,
Et don don,, don, don, don,
Le mariage est gai
Le mariage est bon.

Πόμ. Κουρευμένον! — Ν. Τ. Δ. *Σύρον.* Διαβιβάσατε τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν τῇ ἐν Ὀδησσῷ χαριτοβρύτῳ δεσποινῇ Μ.Ρ. διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς «Ἑβδομάδος» ἀγαθὰς αὐτῆς διαθέσεις. Νέοι συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν, φύλλα δ' ἀπεστάλησαν ἐξ ἀρχῆς. Τῶν γραμματοσήμων ἡ ἀποστολὴ ἤρξατο ἤδη κατ' εὐθεῖαν. Ὑμεῖς δὲ ἐργάζεσθε καὶ προσεύχεσθε.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ ἐνσελίδι 4. στηλ. 2. στιχ. 46. ἀντὶ ἀναλύει γράφε : εἶχεν ἀναλύσει ἤδη κατὰ τὸν προηγούμενον αἰῶνα.

ΤΙΜΑΙ — ΑΓΓΕΛΙΩΝ Ὁ στίχος ἅπαξ λ. 40, δὶς 75, τρὶς δρ. 1. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ δρ. 15 κατ' ἔτος. — Διὰ τοὺς κ. κ. Συνδρομητὰς δρ. 1

Διευθύνσεις

ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, ἰατρὸς γυναικολόγος, ὁδ. Πειραιῶς.

Κ. ΒΟΗΚΛΗΣ δικηγ. Ἀλεξάνδρεια, Ὀκέλ. Βολανάκη.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδοντοϊατρός, Ὁδὸς Πατησίων 9.

ΚΑΡΟΛ. ΜΠΕΚ, βιβλιοπώλης-ἐκδότης, Ὁδ. Ἑρμοῦ.

Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ, βιβλιοδ. ὄπισθ. Χρυσοσπηλαιωτίσσης

L'ATTIQUE
JOURNAL HEBDOMADAIRE
ORGANE DES INTÉRÊTS HELLÉNIQUES
Politique — Philologie — Commerce — Finances
Publié par L. OLIVIER avec la collaboration de plusieurs écrivains de France et de Grèce.
RÉDACTION
ATHÈNES — Place de l'Ancien Théâtre, 15
PARIS — Rue Lafayette, 90

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
ΥΔΡΟΓΕΙΟΙ ΣΦΑΙΡΑΙ, εἰς Ἑλλην. γλῶσσαν ἀνὰ δρ. 35 — 72. ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ἐπὶ καλοῦ χάρτου δρ. 1,50 τὰ 100.
ΜΕΛΑΝΗ μαύρη συμπεπυκνωμένη, ἀναλυομένη εἰς ἓξ μέρη ὕδατος, ἑκομίσθη, καὶ πωλεῖται εἰς ὑάλινα δοχεῖα, περιέχοντα δρ. 312. Τιμὴ δοχείου δρ. 4,50. Η ΟΚΑ ΛΕΠΤΑ 90 ἀναλελυμένη ἀρίστης ποιότητος.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ
ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ "ΦΛΩΡΙΟ ΚΑΙ ΡΟΥΜΠΑΤΙΝΟ,,

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἑταιρείας « Φλώριο - Ρουμπατίνο » ἐσχημάτισε νέαν γραμμὴν δισεβδομαδιαίαν μεταξὺ Βρεντησίου-Κερκύρας-Πατρῶν καὶ τἀνάπαλιν. Ἀναχωρήσεις ἀπὸ 25 Ἰουλίου / 6 Αὐγούστου κατὰ τὸ ἀκόλουθον δρομολόγιον.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἐκ Βρεντησίου ἀπὸ 25 Ἰουλ. / 6 Αὐγ.	Δευτ. 2½ π.μ.	Εἰς Κέρκυραν	Δευτέρ. 2 μ.μ.
» Κερκύρας »	4 μ.μ.	» Πάτρας	Τρίτην 5 π.μ.
» Πατρῶν	Τριτ. 10 μ.μ.	» Κέρκυραν	Τετάρ. 11 π.μ.
» Κερκύρας	Τετ. 2 μ.μ.	» Βρεντήσ.	Πέμπ. 2 μ.μ.
Ἐκ Βρεντησ. Πέμ. ἀπὸ 28 Ἰουλ. / 9 Αὐγ.	½ νύκτιον	Εἰς Κέρκυραν	Παρασκ. ½ βρίαν
» Κερκύρας	Παρασκευὴν 3 μ.μ.	» Πάτρας	Σάββατ. 4 π.μ.
» Πατρῶν	Σάββατον 10 μ.μ.	» Κέρκυραν	Κυριακ. 11 π.μ.
» Κερκύρ.	Κυριακὴν 6 μ.μ.	» Βρεντήσ.	Πέμπτ. 6 μ.μ.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Παρασκευὴν ὥρ. 9 π.μ. Διὰ Βρεντήσιον, Βάρην, Ἀγκώναν, Ἐνετίαν καὶ Τεργέστην. Διὰ Βρεντήσιον καὶ Τεργέστην κατ' εὐθεῖαν. **Παρασκευὴν** ὥρ. 10 π.μ. Διὰ Κατάνην. Μεσσήνην, Πάνορμον, Νεάπολιν, Διβόρνον, Γένουαν καὶ Μασσαλίαν. Συνάντησις εἰς Σικελίαν δι' ὅλους τοὺς λιμένας τῆς Τουνεζίας καὶ Μελίτης. **Σάββατον** ὥρ. 10 π.μ. Κατὰ δεκαπενθήμερον πρὸς ἀναχώρησιν ἀπὸ τῆς 23)4 Αὐγούστου διὰ Θεσσαλονίκην, Δαρδανέλλια, Κων)πολιν καὶ Ὀδησσόν. **Σάββατον** ὥρ. 10 π. μ. Κατὰ δεκαπενθήμερον πρὸς ἀναχώρησιν ἀπὸ τῆς 30)11 Αὐγούστου διὰ Χίον, Σμύρνην, Δαρδανέλλια, Κων)πολιν, καὶ Ὀδησσὸν μὲ συναντησιν εἰς Κων)πολιν διὰ τοὺς λιμένας τῆς Ἀνατολῆς Σαμψοῦντα, Τραπεζοῦντα καὶ Βατούμ. **Σάββατον** ὥρ. 4 μ.μ. Διὰ Δαρδανέλλια καὶ Κων)πολιν κατ' εὐθεῖαν καὶ τοὺς λιμένας τοῦ Δουνάβεως, Σουλινᾶ, Βραΐλαν καὶ Γαλάζιον.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

Πέμπτην ὥρ. 7 μ. μ. Κατὰ δεκαπενθήμερον ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 21)2 Αὐγούστου ἐξ Ὀδησσοῦ, Κων)πόλεως, Δαρδανελλίων καὶ Θεσσαλονίκης. **Παρασκευὴν** ὥρ. 6. π.μ. Κατὰ δεκαπενθ. ἀρχομένης ἀπὸ τῆς 29)10 Αὐγούστου ἐξ Ὀδησσοῦ, Κων)πόλεως, Σμύρνης, Χίου καὶ τῶν λιμένων τῆς Ἀνατ. **Παρασκευὴν** ὥρ. 4 π.μ. Ἐκ Βραΐλας, Γαλαζίου, Σουλινᾶ καὶ Κων)πόλεως. **Παρασκευὴν** ὥρ. 2 μ.μ. Ἐκ Μασσαλίας, Γενούης, Διβόρνου, Νεαπόλεως, Πανόρμου, Μεσσήνης, Κατάνης καὶ λιμένων Τουνεζίας καὶ Μελίτης. **Σάββατον** ὥρ. 5 π. μ. Ἐκ Τεργέστης, Ἐνετίας, Βρεντησίου καὶ Κερκύρας.

Διὰ πλειοτέρας πληροφορίας ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ Γενικὸν Πρακτορεῖον τῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πρακτορεῖον ὁδὸς Πετράκη, πλησίον τῆς Μητροπόλεως ἀριθ. 28.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κορίνθου - Αἰγίου - Πατρῶν

	1	3	33		2	4	32
Πειραιεὺς ἀν.	5.30 π	10.15 π	1 μ.μ	Πάτραι ἀν.	6.30 π	12.10	—
Ἀθῆναι »	6 »	10.50 »	1.35	Αἴγιον »	8 —	2 —	—
Κόρινθος ἄφ.	8.55 »	2.25 »	5.20	Κόρινθος »	11.20	6 —	2.50 μ
Αἴγιον »	12.07	6.40 »		Ἀθῆναι ἄφ.	2.25	9.25	6.30
Πάτραι »	1.30	8.30 »		Πειραιεὺς »	2.55	9.50	7 —

Γραμμὴ Κορίνθου - Ἄργους - Ναυπλίου - Μύλων

	202	32		203	33
Ναύπλιον ἀν.	8 π.μ.	10.30 π.μ.	Κόρινθος ἀν.	2.45 μ.μ.	6.02 μ.μ.
Ἄργος »	8.32	11.15 »	Ἄργος ἄφ.	5.05 »	8.40 »
Κόρινθος ἄφ.	10.50	1.55 μ	Ναύπλιον »	5.35 »	9.20 μ.μ.
Ἐκ Μύλων	7.45 π.μ.		Διὰ Μύλους ὥρ.	5.15 »	

Σημείωσις : Ἡ ἀμαξοστοιχία 33 ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς διὰ Κορίνθον Ναύπλιον, ἑκάστην Δευτέραν, Τετάρτην, Παρασκευὴν· ἡ δὲ ἀμαξοστ. 32 ἐκ Ναυπλίου διὰ Κορίνθον Πειραιᾶ, ἑκάστην Τρίτην, Πέμπτην, Σάββατον.

Αἱ ἀμαξοστ. 3, 4, 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσιν εἰς ὅλας τὰς στάσεις καὶ τοὺς Σταθμούς. Μεταξὺ Κορίνθου — Ἀκράτας, Πατρῶν — Ἀκράτας, Ναυπλίου — Ἄργους — Μύλων καὶ ἀντιστρόφως, κυκλοφοροῦσι καθ' ἑκάστην τοπικαὶ ἀμαξοστοιχίαι σταθμεύουσαι καὶ εἰς πάσας τὰς Στάσεις.

LLOYD AUSTRO - UNGARICO

Ἀγγέλλεται εἰς τὸ κοινὸν ὅτι ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς τῶν δρομολογίων αἱ ἀναχωρήσεις τῶν ἀτμοπλοίων ἐκ Πειραιῶς ἐκανονίσθησαν ἀπάτης 13)25 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ὡς ἑξῆς : ΤΕΤΑΡΤΗ ὥρα 2½ μ.μ. *γραμμὴ κατ' εὐθεῖαν* εἰς Πάτρας, Κέρκυραν, Βρενδήσιον καὶ Τεργέστην. *Σημ.* Τὸ ρηθὲν ἀτμόπλοιον ἀποπλέει ἐκ Πατρῶν ἐκάστην Πέμπτην ὥρᾳ 10 μ.μ. μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν σιδηροδρόμου, ἀφικνεῖται δὲ εἰς Βρενδήσιον Σάββατον πρωΐαν ὥρᾳ 5 π.μ. καὶ εἰς Τεργέστην Κυριακὴν ἑσπέρας 7. μ. μ. ΤΕΤΑΡΤΗ ὥρα 4 μ.μ. κατ' εὐθεῖαν εἰς Χίον, Σμύρνην ἔνθα ἀφικνεῖται τὴν ἑπομένην ὥρα 2 μ.μ. Συνάντησις εἰς Σμύρνην μὲ τὸ ἀτμόπλοιον γραμμῆς Συρίας. ΤΕΤΑΡΤΗ ὥρα 8 μ.μ. κατ' εὐθεῖα εἰς Δαρδανέλλια, Κωνσταντινούπολιν, ἐν συναντήσει μὲ τὰ ἀποπλέοντα ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρείας εἰς Δούναβιν, Μαύρην Θάλασσαν καὶ Ὀδησσόν. Ἄφιξις εἰς Κωνσταντινούπολιν Παρασκευὴν πρωΐαν. ΤΕΤΑΡΤΗ ὥρα 4 μ.μ. γραμμὴ δεκαπενθήμερος ἀπὸ τῆς 20)1 Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ ἑφεξῆς : εἰς Σύρον, Βόλον, Θεσσαλονίκην, Ὀρφανόν, Καβάλλαν, Πόρτο-Λαγώ, Δεδεαγάτζ, Δαρδανέλλια καὶ Κωνσταντινούπολιν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ὥρα 7 π.μ. γραμμὴ δεκαπενθήμερος ἀπὸ τῆς 22)3 Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ ἑφεξῆς : Καλάμας, Κατάκωλον, Πάτρας, Λευκάδα, Φιοῦμε καὶ Τεργέστην. Προστιθεμένης τῆς προσεγγίσεως τῶν λιμένων Κρήτης εἰς τὴν γραμμὴν Τεργέστης-Σμύρνης, καταργεῖται ἡ κατ' εὐθεῖαν μεταξὺ Πειραιῶς-Κρήτης, ἡ δὲ τελευταία ἀναχώρησις ἀτμοπλοίου εἰς Κρήτην ἐκ Πειραιῶς θέλει λάβῃ χώραν τὴν Κυριακὴν 10)22 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ἐμπορεύματα θ' ἀποστέλλωνται τοῦ λοιποῦ εἰς Κρήτην κατὰ Τετάρτην, μέσῳ Σμύρνης ἄνευ μεταβιβάσεως ἐπὶ ἄλλου ἀτμοπλοίου. Εἰς τὸ ἑξῆς αἱ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης ἀφίξεις εἰς Πειραιᾶ θὰ γίνωνται κατὰ πᾶσαν Τετάρτην, ἀντὶ τῆς μέχρι τοῦδε Κυριακῆς.

(*Ἐκ τοῦ Πρακτορείου Λοῦδ Πειραιῶς*)

Τυπογραφεῖον **Κορίννης**, *ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 9.*